

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888—1948/1990. 12. (72) évf.

1. szám. 2002 január–február

Ára: 5000 lej.

MEGTARTÁS ÉS GYARAPODÁS

Az Unitárius Közlöny ez évi első számában szeretettel köszönti Olvasóit, annak ellenére, hogy már „jó ideje benne járunk” az új esztendőben, és a tervek, vágyak, célok az „esztendei elindulásakor” általában körvonalazódtak.

Előreláthatólag egyházi és össznemzeti életünkben mozgalmas év elé nézünk, és szeretnénk, ha a megtartás és a gyarapodás szellemében érkeznenék a végállomáshoz. A kíváncsi és elvárás abból a reménységből fakad, hogy legyünk örökségünk méltó megőrzői és a gyarapodásban a jövő gyermekei. Úgy építsük a MÁt, hogy abban benne legyen a HOLNAP - a jövődől!

Ennek érdekében a kéthavonként megjelenő egyházi lapunk is új reményekkel indul: átszerveztük a szerkesztői munkaközösséget, elhatároztuk a lap rendszeres megjelenését, és alkalom szerint ünnepi melléklettel kívánjuk bővíteni. Új rovatokat szeretnénk bevezetni, vagy a korábban már elindított, de időközben megszűnt rovatokat újraéleszteni, mint például Testvérkapcsolatok, Iskoláink életéből, Megkérdeztük... (interjúk), Ajánló. A rovatok „életben tartása” azonban csak mindnyájunk közös munkájával valósulhat meg. Ezért kérjük Olvasóinkat, hogy írásaikat a kijelölt határidőre küldjék el szerkesztőségünkbe. Célunk egy olyan olvasmányos, egyházi életünk egészét átfogó lapot megjelentetni, amelyből egyetemes egyházunk, egyházköreink, gyülekezeteink, iskoláink, egyleteink, külföldi hittestvéreink, valamint egyetemes magyarságunk életéről is tájékozódhat az Olvasó.

Egyházunk életében figyelemreméltónak ígérkeznek a szellemi és anyagi gyarapodásra vonatkozó hivatalos egyházi események, ünnepek, rendezvények, mint például a lelkeszszenelő és püspökválasztó, az Alaptörvényünk egyes részeit esetlegesen módosító Zsinat, az Unitárius Világszövetség (IARF) 31. kongresszusa, amelyet Budapesten tartanak, a Kolozsvári Unitárius Kollégium tetőtéri bentlakásának nemzetközi felavatása, a székelyudvarhelyi újvárosi templom felszentelése (remélhetőleg), a szejkelfürdői Unitárius Találkozó... és még sorolhatnám. Természetesen, nem feledkezünk meg nyugdíjasainkról sem, ez évben elvégeztük a nyugdíjak kiigazítását.

Össznemzeti életünkben Kossuth-, Rákóczi- és Bolyai-évet ünnepelünk. A státustörvény bevezetése és alkalmazása a megelégedettség mellett sok bizonytalanságot és talán feszültséget is kelt, azonban tényleges élvezői lehetünk, de nem jelentéktelen a kolozsvári Mátyás-szoborcsoport felállításának 100. évfordulója sem, annál is inkább, mert a szoborcsoport egyik lelkes kezdeményezője, támogatója Nagy Lajos unitárius tanár, egyházi főjegyző volt.

Az év előttünk álló eseményeinek ünnepi hangulata belesimul hétköznapjainkba, amelynek jelszava a korigény szellemében nem lehet más, mint a MEGTARTÁS ÉS GYARAPODÁS!

A megtartásra és a megmaradásra való igyekeztünkben ébresztgessenek naponként a költő időszerű sorai:

A TARTALOMBÓL:

Czire Szabolcs:

A sürgős és a fontos

Köllő Gábor:

A pesszimizmus készpénze és a kegyelem dialektikája

Kovács Sándor:

Szent-Iványi Sándorra emlékezünk

TESTVÉRKAPCSOLATOK

NŐK VILÁGA

ISKOLÁINK ÉLETÉBŐL

Demeiter András:

Az én tanítóm

Gyerő Dávid:

Micsoda kaland (befejező rész)

AJÁNLÓ

„Tartson meg az Isten
Minden magyar embert,
Azután a többit,
Ha rosszban nem hevert.
Mert a gazemberért
Még vizet sem adok,
Gazt még a földemen is
Többől kiszaggatok.
Végre tartson meg Isten
Épségben bennünket.

Mert sok terhes munka
Kívánja kezünket.
Kezünk után legyen
Mezőnk virágzása,
Büszkén mutathassuk,
Hogy szabad földünk van.
Jusson és maradjon
Termésünk díjából,
Így osztozzunk meg jól
Isten áldásából.”

(Vörösmarty Mihály: Tartson meg az Isten...)

Tartson meg mindnyájunkat ebben az esztendőben a gondviselő Isten, és „osztozzunk” az Ő áldásaiból!

Dr. REZI ELEK

Újévi ima

Örökkévaló és mindenható Isten, gondviselő Atyánk!

Nap mint nap újévi jókívánságokkal köszöntjük egymást, naponta nézzük a fehér hóesést. Megragad a pillanat varázsa, elbűvölnek a kavargó hópelyhek. Rövid életűek, mint minden csoda. Évente megismétlődnek e hóesések, hogy megtapasztalhassuk az isteni rendet életünkben. A hóeséseket csodálva kérdezzük Atyánk: honnan ez a mérhetetlen gazdagság, honnan e kifogyhatatlan képzelet, hogy emberemlékezet előtti havazások óta nem akadt még két, teljesen egyforma hópelyhely? Az egymással ütköző és ölelkező hópelyhek világa részben a mi világunk is. Arcunk bármennyire is hasonlít egymáshoz, földi vonásaink mégis sajátosan egyediek, összetéveszthetetlenek. A mi életünk is folytonos kavargásban zajlik, ütközünk társainkkal, egyé olvadunk némiükkel esésükben, úgy érezzük, hogy mi is sentről indultunk mindannyian és esünk röpke életünk során a föld felé. Állandó létbizonytalanságban élve néha nem látjuk értelmét a hóesésnek, mert rohanó világunk arra nevel, hogy „mindennek oka, célja, s valami haszna van”. Vajon mi az üzenete a hóesésnek, mi a célja egy emberi életnek? Hacsak ... az nem, hogy lelkünk épüljön, felébredjen karácsony utáni mély álmából, és lássa a csodát, a mindennapi apró történések varázsát, tanuljon belőlük, érezze, hogy otthona van úgy a földön, mint fent a levegőégben, ahonnan a hópelyhek is érkeznek. Talán arra készítek, hogy észrevegyük, mekkora öröm a kezünkre érdekel nélkül szálló és azonnal elolvadó hópelyhely. Talán azt sugallja e gazdag hóesés, hogy ne keressük mindig a dolgok felhasználhatóságát, ne ésszerűsítsük túlságosan életünket, hanem éljünk igazi, Hozzád és önmagunkhoz méltó szabadságban. Talán azt üzeni, hogy munkánk gyümölcsét osszuk meg másokkal is, a velünk haladókkal, s csak ezután lépünk tovább. Add Istenünk, hogy így gondolkozva, ekképp cselekedve megérezhessük, hogy sohasem vagyunk, sohasem lehetünk egyedül, nem vagyunk kegyetlen árvák. Hiszen milliányi más hópelyhely velünk együtt sodródik életünk forgatagában, s így mindannyian pótolhatatlan részei vagyunk Neked. Add Istenünk, hogy fölfedezhessünk Téged a földjeinkre áldást hozó hóesésben, megláthassunk minden őszinte, érdek nélküli mosolyban, baráti kézfogásban, meleg testvéri ölelésben. Add, hogy amikor utunk véget ér, és elolvadunk a Nap első sugaraiban, létünk titkos értelme tovább folytatódjék, s amikor éltető nedvként felszívódunk az anyaföldben, üde zöld hajtásokat tápláljunk a Te dicsőségedre, életeink örömére. Amen.

PÁLFFY TAMÁS SZABOLCS

DEBRECZENI MÁRIA

F O H Á S Z

(A kolozsi hiterősítő imahét záróistentisztelete alkalmából)

A végtelen száguldó időben
Látjuk, hogy egy nap újra tovaszáll,
Völgykatlanba simuló kis falunkra
Fátyolként ráborul az esthomály.

Az estéli harangszó hívására
Újra egybegyűlt e kicsiny sereg,
Ma is, mint e hét mindenik estéjén
Atyánk, újra együtt vagyunk Veled.

Köszönjük Neked, hogy alkalmat
adtál
Hallanunk a zsoltárok ritmusát
És éreznünk, amint felénk sugárzik
Lelked igédnek gyöngyszemein át.

Éreznünk, ahogy szavad hallatára
Lelkünkben felébred rügyként a
vágó,
Hogy Hozzád egyre közelebb
lehessünk
S egymáshoz is, akár egy nagy
család.

Szerető jó Istenünk, megköszönjük,
Hogy magvetőket küldöttél közénk,
Hogy őáltaluk csiszoltad hitünket
És nemes célokat tűztél elénk.

Kérünk Atyánk, segítsd e
magvetőket,
Hogy hintsék igéd magvait tovább,
Add, hogy az elvetett drága mag-
vakkból
Ezerannyi teremjen legalább.

A lelkek talajára szórt magvakkból
Sarjadjon millió lélek-virág,
Árassza szét illatát e világban,
Teremjen gyümölcs igéd nyomán.

Az estéli harang-szívdobbanásra
Egybegyűlt testvér, ismerős, barát,
Eljött ide mindenki, aki vágyott
Hallgatni csendben az Úrnak sza-
vát.

Örülünk, hogy kifejezték irántunk
Jelenlétükkel a tisztelést,
Hogy hangosabban csendült fel az
ének
S egybeforrott e kis gyülekezet.

Atyánk, te intesz, hogy szeressük
egymást
És úgy tekintsük, mint testvéreket,

Felebarátink másságát tiszteljük,
Hogy kössön össze hit és szeretet.

Mert kevesebb, ami szétválaszt min-
ket,
Több a cél és érdek, ami összeköt,
Hisz e küzdő nép már oly sokszor
látta,
Hogy csak az összetartás ad erőt.

Mi mindnyájan egy Istent kell
kövessünk
És egy Istenhez rebejünk imát,
Szóljon bár imánk más-más módon,
nyelven,
Atyánk, Te megérted imánk szavát.

Add, hogy még máskor is alkal-
munk nyíljon
Közös imában fordulni Feléd
Kérni Téged, hogy tartsd meg
életünket
És hálás szívünket vigyük Eléd.

Kérünk, segíts, hogy ha megfakult
volna,
Élénküljön fel lelkünkben a hit
És adj erőt, hogy el tudjuk viselni
A hétköznapi súlyos terheit.

Adj egészséget és kitartást nekünk,
Munkánk nyomán viruljon a határ,
És ha majd eljön hozzánk
kikeletkor,
Maradjon itt a „jó gólyamadár”!

Add, hogy ne hulljunk szét, mint
„oldott kéve”,
Ne adja el a „fiú az apját”,
Szeresse mindig a „testvér a
testvért”,
S új életet adjanak az anyák!

Ne „teljen el örömmel vének lelke”,
Hogy elérték már éltük alkonyát.
Ha benned bizunk, te megsegíts
minket,
Megőrzöd népünk, annak ősz
honát.

Fogjad kezünk, vezérelj lépteinket,
Legyen meg mindennapi kenyérünk;
Segíts, hogy akaratod szerint
éljünk,
Kérünk, hallgasd meg imánk,
Istenünk! Amen.

Megkérdezzük

Kedves Olvasó!

Szeretnénk jobb lapot szerkeszteni. „Célunk az, hogy a valóságos és erkölcsös élet ébresztésére tegyük meg azt, ami irodalmi úton általunk megtehető.” Az Ön véleménye, ún. „olvasói visszajelzése” igencsak segítségünkre lehet ebben. Kérjük, legyen társunk, „partnerünk” a szerkesztésben, s idő, fáradság és postaköltség ráfordításával juttassa vissza hozzánk az alábbi kérdőívet, természetesen kitöltve. Felmérésünk az Ön olvasói elvárásainak, igényeinek kipuhatólózását célozza, végső soron munkánk értelmét és hasznát kutatja.

A kérdőív beküldői között **öt darab - egy évre szóló** - Unitárius Közlöny-előfizetést sorsolunk ki. **Név nélkül** beküldött kérdőíveket is szívesen fogadunk, ezek viszont - természetesen - nem vehetnek részt a sorsoláson. Személyenként nyilván csak egyetlen kitöltött kérdőívet várunk, de fénymásolt példányokat is elfogadunk. Sőt, ha észrevételei - kifogásai és javaslatai - nem férnek kérdőívünkre: mindezeket külön lapon is elküldheti!

Hálásan köszönjük szíves együttműködését! A kivágott - és kitöltött - kérdőíveket kérjük az Unitárius Egyház címére küldeni levélben (Episcopia Unitariană. Unitárius Közlöny. 3400. Cluj-Napoca. Blvd. 21 Decembrie 1989. Nr. 9. Cäs. post. 24.), vagy személyesen leadni a szerkesztőségben, legkésőbb **április 10-ig**. A nyereseményeket **másnap** sorsoljuk ki a beküldők között.

HA KITÖLTI, BEKÜLDI ÉS NEVÉVEL IS VÁLLALJA, RÉSZT VESZ A SORSOLÁSON: EGYÉVES ELŐFIZETÉST NYERHET!

1. Az Unitárius Közlönyt ismerem/olvasom:

- a) néhány hónapja
- b) néhány éve
- c) 1990-es újraindulása óta

2. Az Unitárius Közlöny számait

- a) egyházközségemben nyilvántartott előfizetőként kapom kézhez
- b) a templomban / lelkesi hivatalban vásárolok meg
- c) a lelkészemtől kapom ajándékba
- d) ismerőseimtől kapom meg

3. A lapból:

- a) mindent elolvasok
- b) az írások zömét elolvasom
- c) csak azt olvasom el, ami érdekel

4. A lapszámot még olvassák:

- a) családtagok
- b) szomszédok, kollégák
- c) akikkel beszélgetünk is a lapról
- d) csak én olvasom

Név:

Cím:

Életkor:

Foglalkozás (esetleg végzettség):.....

5. A lapban megjelenő írások szerintem:

- a) gyengék
 - b) jók
 - c) időszerűek
 - d) időszerűtlenek
 - e) információgazdagok
 - f) információszegények
 - g) mértéktartóak, valóságűek
 - h) részrehajlóak, megszépítik a valóságot
- (több válasz is lehetséges)

6. Az Unitárius Közlöny tartalmilag:

- a) egyszínű
- b) sokszínű
- c) tartalmas
- d) jellegtelen

7. A Közlönyben a következőket értékelem:

.....

.....

.....

.....

8. A Közlönyben a következőket kifogásolom / hiányolom:

.....
.....
.....
.....
.....

9. Osztályozza a lap alábbi jellemzőit 1-től 5-ig!

(5 = nagyon jó, 4 = jó, 3 = közepes, 2 = elfogadható, 1 = rossz):

- a) külalak (grafikai kivitelezés)
- b) formátum (méret, terjedelem)
- c) illusztrációk (képek, fotók, grafikák)
- d) a nyomtatás minősége
- e) olvashatóság (a betűk mérete és formája)
- f) nyelvi igényesség

9. Szívesen olvasom a Közlönyben megjelent:

- a) egyházközségi híreket, tudósításokat
 - b) egyházi eseményekről írt beszámolókat
 - c) évfordulós megemlékezéseket
 - d) nagy személyiségeinket bemutató írásokat
 - e) vallásos elmélkedéseket
 - f) interjúkat
 - g) riportokat
 - h) könyvajánlásokat, könyvszemléket
 - i) imákat
 - j) verseket
 - k) rövid prózát
- (több válasz is lehetséges)

10. Leginkább a következő témák érdekelnek a Közlönyben:

- a) az egyházi élet eseményei
- b) a nőszövetségek beszámolóit (Nők világa)
- c) az ifjúsági egyletek tevékenysége (Ifjúsági oldal)
- d) iskoláink életéből; nevelés, oktatás
- e) vallás, egyházak
- f) magyar történelem és kultúra

- g) szociális kérdések
- (több válasz is lehetséges)
- h) más.....

11. Nevezzen meg néhány írást az utóbbi évfolyamból, amelyek fölkeltek a figyelmét!

.....
.....
.....

12. Miről szeretne többet olvasni a Közlönyben?

.....
.....
.....

13. Unitárius rádióműsorok, illetve televízióadások időpontjának közlését:

- a) fontosnak tartom
- b) feleslegesnek tartom
- c) észrevétel, javaslat

.....

14. Az Unitárius Közlönyön kívül még a következő egyházi/világi kiadványokat olvasom rendszeresen:

.....
.....

15. Sokallja-e a Közlöny jelenlegi árát?

- a) megfizethető
- b) nekem drága
- c) emelhető, ha nőnek az előállítási költségek

A sürgős és a fontos

„Minden, ami kevesebb, mint egy tudatos döntés a fontos mellett, már egy öntudatlan döntés a nem fontos mellett.” – Stephen R. Covey, akitől mindezt tanultam.

Szüntelenül döntenünk kell a fölött, hogy miként akarjuk eltölteni időnket, és szüntelenül szembesülünk döntéseink következményeivel. Sokunkat terhelnek ezek a következmények, különösen akkor, amikor úgy érezzük, hogy éles szakadék van a között, ahogyan eltöltjük időnket, és amit a legfontosabbnak érzünk.

A legtöbbször nem is a jó és a rossz cselekvése között kell választanunk, mert az igen könnyű lenne. A héber gondolkodás szerint mintegy 12-13 esztendő kell ahhoz, hogy a gyermekben kialakuljon az erkölcsi érettség, és meg tudja különböztetni a jót a rossztól. Ha mi nem is vagyunk épp ennyire optimisták a dolgot illetően, abban mégiscsak egyet tudunk érteni, hogy valamikor utunk folyamán körvonalazódik bennünk a jó és a rossz megkülönböztetésének a képessége. De amikor attól szenvedünk, hogy életünk túlszűfolt lett, hogy a mindenkinek – külső körülményeknek – való megfelelés törekvésében azon kapjuk magunkat, hogy nem azt tesszük, amit igazán szeretnénk, amit igazán a legfontosabbnak érzünk, akkor láthatjuk, hogy itt nem a jó és a rossz közötti választásról van szó, hanem a *jó* és a *jobb* közöttiről. „A jobb legnagyobb ellensége gyakran a jó” – nem mai a felismerés, de a tapasztalás még mindig az.

A dilemma kétségtelenül a minőségi élet utáni mély vágyunk, a túl sok tennivaló és a rendelkezésünkre álló határos idő hármasságában keresendő. A megoldást könyvtári irodalom kínálja, a vezetéselméletek (menedzsment) nagy családját pedig tulajdonképpen ennek megoldási kísérlete hívta életre. A hagyományosan javasolt képlet egyszerű: minél rövidebb idő alatt tegyél minél többet minél nagyobb hatékonysággal, ezáltal kezdedben fogod tartani életedet, ez pedig elhozza számodra a hön áhított békét és megelégedést. Elvitathatatlan, hogy fokozott hatékonyságot hozott, és hogy a világ általa előbbre ment. De békét és megelégedést? Világszerte elszaporodott az óramű pontossággal betáblázott életeken átrohanók hada, a *sürgős* kategóriájára épített életek, aminek a végén – ismerjük el, hogy többször igen, mint nem – ott várt a szakmai elismerés és az anyagi siker. Mégis a felmérések arról beszélnek, hogy ezeknek az embereknek nagyobb része nem érzi magát boldognak. A kortünetté váló határidő-naplós élet, az elszántság, a kitartás, a munkáival töltött napok és éjszakák legtöbbször meghozták gyümölcsüket: a sikert. A létrán egyre magasabbra jutottak. Csak éppen ott legfölül sokan arra eszmélnek, hogy a létra nem a megfelelő falnak van állítva. A baj mindig akkor kezdődik, amikor egyvalamit vetünk, és arra várunk, hogy valami egészen mást arassunk.

Örömhír, hogy a mai vezetéselméletek némelyike felismerni látszik azt, amit a hiteles vallási hagyományok mindig is hirdettek: az élet minőségét azok az örökkévaló tartalmak, princípiumok határozzák meg, amelyek legmélyebb egyetemes emberi szükségleteink mentén helyezkednek el. Mert az elmúlt hetven év alatt kitermelt „sikerirodalom” vezetési elméleteinek segítségével nagy vagyona és sikerre szert tett emberek legtöbbször ugyanúgy megmaradt az áthidalhatatlan

szakadék a között, ami igazán fontos lenne számukra, és amivel ténylegesen az idejüket kitöltik: „egyre többet tudunk tenni egyre rövidebb idő alatt, de hol maradnak a mély emberi kapcsolatok, a belső béke, a közös bizalom, az egészség és az egyensúly, amelyek a legfontosabbak lennének.”

Az itt megszólaló közös bölcsesség az, hogy nem a sebesség és nem a hatékonyság az, ami az életnek minőséget ad, hanem sokkal inkább az, hogy mit teszünk, és miért tesszük.

Ennek igazságát mindannyian könnyen lemérhetjük magunkon. Tétélezzük fel, hogy valamilyen csoda folytán, vagy valaki tanítását magunkévá téve, egyik pillanatról a másikra megnőne a cselekvési hatékonyságunk vagy 15–20 százalékkal. Ezzel alapvetően megszűnne-e időproblémánk, és feljavulna-e életminőségünk? Nem annyira azon kell tartanunk a figyelmünket, hogy amit – minél rövidebb idő alatt minél többet – teszünk, jól tegyünk, hanem hogy a jót tegyünk. Ez pedig végső soron nem más, mint felelet arra a kérdésre, hogy kik vagyunk.

Mielőtt arról ejtenénk szót, hogy mi is minősülhet igazán fontosnak, nézzük meg dióhéjban a két szemlélet közötti legfontosabb különbségeket:

A *hatékonyság* elve az, hogy minél többet tenni minél rövidebb idő alatt. De mi van, ha nem a cél felé rohansz nagy sebességgel? És az emberekkel ez gyakran nem érvényesíthető, avagy hogyan mondhatnád síró gyermekednek vagy egy lelki problémával hozzád fordulónak, hogy „Öt percet tudok most erre a dologra fordítani.”

A sikerorientált szemlélet szerint életünk teljes mértékben a mi *uralmunk* alatt áll. Ez igaz a cselekvések megválasztása szintjén, de nem a következmények szintjén is. Az életnek megvannak a maga egyetemes törvényei, princípiumai, ezek határozzák meg döntéseink következményeit.

Mindkét szemlélet *értékekre* épít. Az értékek határozzák meg a célokat és a tetteket. De nagyon különfélék lehetnek a megjelölt értékek: szeretet, harmonikus kapcsolat, szép autó, státusz stb. Amiért valamit értékelünk, még nem biztos, hogy életünknek minőséget fog adni. Amikor értékeink az egyetemes törvényekkel, a princípiumokkal - amelyek a lelki békéhez és a minőségi élethez vezethetnek – szemben állnak, életünket illúziókra építjük. Nem szabhat senki egyéni törvényeket.

Az előbbi az *egyéni érvényesülést* hirdeti, és másokat saját céljaink eléréséhez felhasználható eszközöknek vagy éppen akadályoknak tekint. A legnagyobb megvalósítások azonban épp a közösből, az emberi kapcsolatokból nőttek ki, mert az igazi kapcsolat mindig átalakító hatású. Ez nem hatékonyság kérdése, hanem a kölcsönös megértésé, a nyitottságé, a közös tanulása és az abból fakadó lelkesedése.

A két szemlélet közti legnagyobb eltérés talán az *idő* értelmezésében van. Az előbbi az időt kronologikusan (a görög *chronos* órát jelent) fogja fel, amelyben egyetlen pillanat sem különbözik a másiktól, mindeniket egyformán az óra járása határozza meg. A valódi idő, a belső idő azonban a megélt idő. Ezt a megélés minősége, intenzitása, az élmény határozza meg. (Ez a görög *kairos*. Hamvas Béla szerint a homéroszi istenek csupán abban különböztek az emberektől, hogy minden pillanatban maximális létintenzitásban éltek, míg az embernek ez csak időlegesen adatik meg.)

Az előbbi szemlélet azt vallja, hogy ha bizonyos képességekre, *kompetenciára* teszel szert, akkor zöld utad van a si-

kerhez. Az utóbbi a kompetencia mellé odateszi a jellemet is, mint ami a minőségi élethez elengedhetetlen. A vallási irodalom elsősorban nem azzal törődik, hogy mit tesz, hanem hogy ki vagy.

Manapság alig lehet úgy leírni valamit, hogy ne szerepeljen benne a *paradigma* kifejezés. De ez esetben muszáj használnunk. (A kifejezés eredetileg Thomas Kuhn *A tudományos forradalom szerkezete* című könyvéből származik.) Mostani összefüggésünkben gondolkodásunknak és érzéseinknek azt a térképét jelenti, amely viszonyulásunkat és viselkedésünket meghatározza. Ez határozza meg a „látni, tenni, kapni” körét, vagyis amit látunk (paradigmánk), meghatározza, amit teszünk (viszonyulásunk), és amit teszünk, meghatározza, amit kapunk. Ebből világos, hogy amennyiben az eredményt illetően alapvető változást szeretnénk, nem elég csak az attitűdünket vagyis a viselkedésünket megváltoztatnunk, hanem meg kell változtatnunk azt az alapparadigmát is, amelyből ezek fakadnak. Ha ez után is azt tesszük, amit eddig tettünk, akkor ez után is azt fogjuk kapni, amit eddig kaptunk. (Ezért helyesebb életünk menedzselése helyett életvezetésről beszélnünk, mert a menedzsmenst mindig egy adott rendszeren, paradigmán belül dolgozik, míg a vezetés mindig a rendszeren magán, azaz új rendszert teremt. A dolgokat menedzselhetjük, de az embereket vezetjük.)

Két olyan paradigma között választhatunk, amely alapvetően meghatározza, hogy miképpen viszonyulunk időnköz és életünkhöz: a *sürgős* és a *fontos*. Jöllehet mindkettő jelen van életünkben, a kettő közül valamelyik mégis uralkodó. Célunk az, hogy abból az állapotból, amely állandó kényszerű válaszadás arra, ami sürgős, elérjünk abba, amelyet a fontos tudása és cselekvése jellemez, azaz egy princípium-orientált élet megvalósítása.

Sajnos most ebben a lapszámban már csak néhány rávezető kérdés kaphat helyet, így a következőben folytatjuk majd utunkat. Addig is merengjünk el a következő kérdéseken, és próbáljunk önmagunk számára őszintén válaszolni. A válaszokat pedig őrizzük meg, mert szükségünk lesz rá a következőkben. Ime a kérdések:

Mi az az egyetlen tevékenység, amelyről biztosan tudod, hogy ha megfelelően jól és kitartóan végezted volna, jelentős pozitív változást hozott volna személyes életedben?

Mi az az egyetlen tevékenység, amelyről biztosan tudod, hogy ha megfelelően jól és kitartóan végezted volna, jelentős pozitív változást hozott volna szakmai életedben?

*Ha tudod, hogy ezek olyan jelentős pozitív változást hoztak volna, miért nem teszed meg **most** azokat?*

CZIRE SZABOLCS.

A pesszimizmus készpénze és a kegyelem dialektikája

(Olvasandó: Ézs 11,1-10; Mt 3,1-12)

Képzelőerőmmel az ószövetségi olvasmány víziójába kapaszkodom. Rövid időn belül megállapítom, hogy az ott elmondottak – „akkor majd együtt lakik a farkas a bárányal, a párduc a gödölyével, a csecsemő nyugodtan játszódhat a viperafészeknél...” – annyira szépek, hogy szinte hihetetlenek. Tudom, hogy a bibliai üzenetek összefüggéseit az adott kor szellemi életéből kell kibontani, hogy az allegórián túl az Isten egyetemes üdvözítő tervét is meg kell látni benne. Az utóbbi időszak eseményei azonban azt sugallják nekem – pl. Izrael–Palesztina állandó véres harcai, a kifícamodott vallási alapokon nyugvó terrorizmus, az erőszakra erőszakkal válaszoló *én majd megmutatom* amerikai harci stílus, a kolozsvári polgármester sötét intézkedései –, hogy nem sok valósult meg abból, amit a nagy pszichológiai érzékel rendelkező próféta megénekelt. Ha mindezt csak a szellem pragmatikus edzetségi mércéivel méregetem, azonnal a pesszimizmus **készpénz** (ez van) világába ütközöm. Azt hiszem, hogy ott és akkor Ézsaiás prófétának is meg kellett valami ilyesmit tapasztalnia. A történelmi helyzet akkor is zavaros volt. Mintegy hatvan éven át. Ez idő alatt elfoglalták Szamariát, Izraelt fogságba hurcolták kb. Kr. e. 722–721-ben, és Szanherib 701-ben megtámadta Júdeát is. Nos, ilyen körülmények közepette igen csak nehéz volt Izrael **korhadó fatörzséről** úgy beszélni, mint életerős valóságról. Csak egy gyöngéd *Hajtásról* szól Ézsaiás, amelyen az Úr lelke nyugszik az optimizmus minden tulajdonságával, bölcsességgel,

értelemmel, tanáccsal, erősséggel, tudással. És még, ami ezeken is túlmutat, az Isten szeretetébe való bele-mártóztatás öröme. Ez a belső látás. Ami a pragmatikus elvszerűség világában kényszerítőleg hat, az itt megtörik. Helyette egy más világ szellemének lehelete lép a színre, a kegyelem dialektikájának természetében. Dávid házának elesettsége nem végzetes. A vízió nem elméleti, hanem prófétikus. Nemrég olvastam és elmélkedtem a vallási vízió belső összefüggéseiről, a szavakba öntött megközelítéséről. Akkor feljegyeztem magamnak: Mi üresítjük ki mesterségesen a szavakat, mi alacsonyítottuk a szót pusztá dologgá. De amint valóban *élünk* (és nem tudományosan absztrahálunk), ismét tudjuk, hogy a szónak élete és hatalma van, s ez a hatalom igen sajátos. Ézsaiás próféciájának természete azt sugallja nekünk, hogy az élő beszédből *kairosz* (kegyelmi idő) lesz. Aki beszél, az nem pusztán a kifejezés valamelyik eszközét használja, hanem kilép önmagából, a kiejtett szó pedig eldönti a helyzetet. A szó dönt a lehetőségekről. Minden szóban van valami az alkotásból. Ezeket megfontolva komolyan el kell gondolkodnunk Keresztelő János kemény szavain is. Honnan az a határozott hangnem és bátorság? Bár a törvény „hasznát” jól ismerő farizeusok tisztában voltak azzal, hogy miként kell valamely vallási nehézséget rejtegető kérdést – még bonyolultabbá téve – megválaszolni, itt mégis elmarad a „filozófálgatás” (a szöveg egyszerűen arról beszél, hogy magyarázkodás nélkül megvallották bűneiket), mert János egész jelenléte magáról a **Szó**-ról beszélt. Nem a pusztá szóról, hanem a pusztába kiáltó **Szó** üzenetéről. A kemény kifejezések, mint: viperák fajzata, a fejszét ráhelyezték már a fák gyökerére, arra hívják fel figyelmünket, hogy ne meneküljünk el önmagunk elől. Szükségünk van a megtisztulásra. Személyesen, önmagunkat vállalva kell

Isten elé állunk (nem másokra hivatkozva: a mi Atyánk Ábrahám), mert a szöveg szerint: „Isten ezekből a kövekből is tud Ábrahámnak fiaikat támasztani.” Mennyire szép, hogy a támasztani és az új létmódot-rendet megteremtő **életre való támadás** ugyanazon esemény történéseit összegzi. Isten szembe jön velünk, és tudunkra adja, hogy igent mond újra a bennünk megálmodott teremtés és megváltás rendjére.

Keresztelő János, ha ma prédikálna, valószínű így fogalmazna: ti fundamentalista mohamedánok és ti a világ szellemi tőkéjét bíró izraeliták és ti mindent ameri-

kaivá tévő amerikaik, nem elegendő nektek a Biblia közös szellemi örökségére hivatkozni - a globalizációs törekvéseket is azzal megalapozni -, teremjétek a megtérés *folytonosságának* gyümölcseit. Az összeomlott World Trade Center helyett építetek olyan templomot, amelyben nem a pénz az isten. Építetek a szeretet társadalmát és templomát, ahol az ember az ő *ludus sacer*-ében (szent játékában) visszatál Teremtőjéhez és ezáltal önmagához is. Ezt a játszmát még csak a dialektikája miatt is érdemes megvívni.

KÖLLŐ GÁBOR – Szászfenes

Akik előttünk jártak...

SZENT-IVÁNYI SÁNDORRA emlékezünk születésének századik évfordulóján

Száz évvel ezelőtt, január 18-án Marosvásárhelyen született Szent-Iványi Sándor, az unitárius egyház huszadik századi történelmének kimagasló egyénisége. Élete regénybe illő. Egyházunk történelme során kevés az olyan jó évjárat, mint az, amelyik az 1920-as évek derekán hagyta el az Unitárius Teológiai Akadémiát. Szent-Iványi Sándort szinte predesztinálta, hogy *Balázs Ferenc*cel,

*Lőrinczi László*val, *Dobai István*nal oszthatta meg teológus éveinek mindennapjait. Aligha véletlen, hogy Dobai és Balázs mellett - sajnos mindketten fiatalon hunytak el - Szent-Iványit is ott találjuk a Tizenegyek társaságában. Az Unitárius Teológiai Akadémia önképzőköre, az itt fellángoló parázs viták, az éjszakába nyúló baráti beszélgetések nyomán az ifjú nemzedék képviselői új úton indultak és kezdték meg szolgálatukat. Balázs, Lőrinczi, Szent-Iványi a gyakorlati élet, az unitárius kereszténység megélése mellett jegyezték el magukat. Mindhárman Amerikát és világot látott ifjak voltak, tanulmányaikat egyetlen szent cél vezérelte: „Alkalmazott kereszténység”. Más szavakkal: ez semmi más, mint annak az országnak, amit Jézus célunkul kitűzött, Istenországának megvalósíthatására való felkészülés. Minden teológiai tudomány szép tudomány, de mindenik csak melléktudomány ama mindennél magasabb tan számára, amely ez ország megvalósíthatására fegyvereket, szerszámokat, szellemi szöveget és kalapácsokat van hivatva adni. Alkalmazott kereszténység, mi lenne más az Istenország? S minden teológiai tudomány csak akkor ér valamit, ha Jézus tanításainak, a kereszténység igazságainak alkalmazására meg tud tanítani”. (Részlet Szent-Iványi Sándornak amerikai tanulmányútról küldött jelentéséből.)

Balázs Ferencre nemrégiben emlékeztünk, és Lőrinczi Lászlóról is írtunk e lap hasábjain születése századik évfordulóján, de Szent-Iványi Sándort még nem méltattuk az

Unitárius Közlönyben. Az évfordulás megemlékezések kapcsán idézzük fel hát az ő alakját is. Az ifjú Szent-Iványi marosvásárhelyi tanulmányai után az 1920-21. tanévben iratkozott be a Teológiai Akadémiára, és 1924-ben befejezte tanulmányait. Oroszlánkörmeit már az Önképzőkör felolvasóülésein megmutatta. Kiváló tanulmányi előmenetelének, valamint *Louis Cornish*nak, az Amerikai Unitárius Társulat elnökének és *Csifó Salamon* teológiai dékának köszönhetően elnyerte a Harvard Egyetem (Cambridge Mass. AEÁ.) *Williams* ösztöndíját, évi hatszáz dollárt. Ez az ösztöndíj nem unitárius alapítvány, hanem amerikai ösztöndíj volt, amelyet minden évben más-más, arra érdemesült ifjúnak utaltak ki. Egyházi célra rendszeresíteni ezt nem lehetett, és ennek tudható be, hogy Szent-Iványi nem a külföldi akadémiták számára előírt eskümintát írta alá, hanem annak egy módosított változatát. Két év megfeszített munka után megszerezte a Harvard egyetemen a *Scientiae Theologicae* Magister fokozatot. Az Egyesült Államokban ismerkedett meg leendő feleségével, a magyar származású *Yelinek Yolanda Olga*val. Tanulmányútja során minden tehetségét arra használta, hogy erdélyi egyházának használhasson; ma már kevesen tudják, hogy az Amerikai Unitárius Társulat és magánszemélyek adományaiból nyomdát akart létesíteni Kolozsváron, s hogy ebbéli terve nem volt hiú ábrándozás, azt az Egyházi Képviselő Tanács „nyomda bizottsága” tanúsítja. Sajnos a Szent-Iványi megálmodta Heltai nyomda álom maradt, csak gyanítjuk, hogy Kolozsváron akadt el valahol a terv fonala, és ha nyomdát nem is sikerült állítani, az ifjú papjelölt legalább egy amerikai könyvtár alapját megvetette, 139 db liberális teológiai munkát hozva könyvtárunknak. Hazatérte után rövid ideig Marosvásárhelyen, majd 1927. március 14-től Kolozsváron volt lelkész. Egy évvel később a Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet első konferenciáján a szervezet elnökéül választották, így a fiatal lelkész a fiatalok között tanulta a szervezés és egyletvezetés munkáját. Az ifjúsággal való foglalkozás jó iskolának bizonyult, az alkalmazott kereszténység híve a nyomtatott betű súlyának fontosságát nyomda hiányában is felismerve, *Sütő Nagy László* barátjával együtt, az Egyházi Képviselő Tanácshoz folyamodott „Irat-terjesztő Vállalat felállításáért”. Az Irat-terjesztő Szent-Iványi Sándor irányításával rövidesen meg is kezdte munkáját, elsősorban a szórványban élő unitáriusokat látta el megfelelő teológiai irodalommal. Az ügyvezető maga járt elől a jó példával, és egymás után tette asztalra magvas teológiai értekezéseit, prédikációs köteteket. 1932-ben teológiai tanári vizsgát tett, és ezzel megnyílt számára a gyakorlati teológia tanszékén az út a lelkészjelölt ifjúság felé. Az Amerikában tanultakat ültette tanítványai lelkébe, és ebben nemcsak a Harvardon szerzett tapasztalatai segítették, hanem a harmincas

évek elején tett chicagói tanulmányút, s az itt szerzett pásztorációs gyakorlat is. A tanítás mellett Kolozsvárt mint rendszeri lelkész működött. Gyülekezete és a kolozsvári értelmiség számára szószéki szolgálatai élmény számba mentek. Mind az egyházi mind a társadalmi életből alaposan kivette részét, tagja volt az Unitárius Irodalmi Társaságnak, a Főtanácsnak és Misszió Bizottságnak, ügyvezetője az Iratterjesztőnek, alelnöke volt a Székelyek Kolozsvári Társaságának, tagja volt a Romániai Magyar Dalszövetségnek, az Erdélyi Múzeum-Egyesületnek, és mindezek mellett volt ideje írni, fordítani, lapot vagy éppen sorozatot szerkeszteni. Az Amerikában érelt terv szabadelvű vallásos munkák kiadására a harmincas évekre beérett, és Szent-Iványi szerkesztésében Szabadelvű Vallásos Értekezések címen 1932-38 között 12 - olykor könyv nagyságú - füzet jelent meg. A füzetek egy negyedét a szerkesztő fordította angolból magyarra, többek között a Nobel-díjas fizikus *Millikan Robert Andrews*: Természettudomány és vallás. Egy természettudós hite című munkáját. A harmincas évek végén Szent-Iványi családi élete nem alakult a legszerencsésebben. Az amerikai feleség, nem tudni miért, hazatért szülőhazájába, és a román törvényhatóság kimondta a válást. Szent-Iványi 1937-ben sorra megvált minden tisztségétől és Budapestre távozott. Csak gyanítjuk, hogy az egyházban végbemenő változásokkal nem tudott egyetérteni, az új egyházvezetőséggel együttműködni, és ezért vállalta a fővárosi vallásoktatói állást. A budapesti unitáriusok hamarosan vezető lelkészükké választották, felesége is visszatért Amerikából, és Szent-Iványi megkezdte áldásos budapesti szolgálatát. Bosszúsága itt is akadt elég, mert iri-

gyei (a budapesti unitárius lelkészek) mindent megtettek azért, hogy megválasztását és kinevezését érvénytelenítsék. Ma már anekdotába illő, hogy az ellene felhozott vádak egyike az volt, hogy vadházasságban él feleségével. Szent-Iványi úgy oldotta meg a gordiuszi csomót, hogy annak rendje és módja szerint 1940. február 24-én újból feleségül vette becses nejét, így a román joghatóság által kimondott, de az alperesnek soha nem kézbesített végzés egyszer s mindenkorra érvényét veszítette. A fővárosban az akkori Koháry utcai egyházközségben megszervezte az Emerson Szövetséget majd a Heltai Gáspár Bibliakört. A világháború kitörésével oroszlánrészt vállalt az angol, amerikai, lengyel hadifoglyok, valamint a zsidók megmentésében. A háború után rövid ideig tagja volt a Nemzetgyűlésnek és magas állami kitüntetésben is részesült. 1945 után, a megváltozott politikai konjunktúra láttán, jobbnak látta elhagyni az országot, és az Amerikai Egyesült Államokban telepedett le. Itt tovább folytatta unitárius lelkészi tevékenységét, három amerikai gyülekezetben is szolgált. Az Amerika hangja rádióadón még a hetvenes években is hallani lehetett Szent-Iványi hangját. Irodalmi munkássága ekkor sem szünetelt, angol nyelven több tucat tanulmánya, cikke jelent meg amerikai folyóiratokban. Nyolcvanegy éves korában, 1983. október 16-án hunyt el utolsó szolgálati helyén, Lancasterben.

Születésének századik évfordulóján gazdag életútját idéztük fel annak reményében, hogy Szent-Iványi életművét, egyház- és nemzetszolgálatát nem felejtjük el az utókor, s talán talán akad vállalkozó e gazdag életmű felkutatására és közvételére is.

KOVÁCS SÁNDOR

Testvérkapcsolatok

„Testvérek találkozása...”

Torockószentgyörgy és a Washington-állambeli Bellevue közötti testvérkapcsolatnak 11 éves múltja van. Kezdetben szórványos levelezésben és a szokásos udvariasságokban merült ki az ismerkedés, ám a nagy tekintélyű lelkésznek, **Leon Hopper**nek az első idelátogatása óta sokminden megváltozott. A „nagy szakállú papbácsi”-ként faluszerte ismert kiváló ember az elmúlt évtizedben nyolc alkalommal jött közénk, és hivatalos, Testvéregyházközi Tanács-i munkája mellett szorgalmasan építette a jelképes hidakat az Atlanti-óceán fölött: prédikált, gyűlést, nevetett nagyokat, és közben a legnagyobb alázattal leste, hogy mi az, amiben ő és gyülekezete a segítségünkre lehet.

A kapcsolat azóta elmélyült és kiterjedtebbé vált. Ma már nemcsak „hivatalos”, „legfelsőbb szinten” működik, hanem személyes: embertől emberig, lélektől lélekig jut el, megteremtve valamilyen hihetetlenül jól eső közösségi, az összetartozást erősítő érzést. Ma már a hagyományos ünnepi üdvözlőlapokon túl, amelyeket az egyházközségek tagjai rajzolnak-írnak egymásnak szorgalmasan, eljutottunk olyan jól átgondolt programokig, amelyeknek az a célja, hogy kölcsönösen nevelő, mindkét „felet” gazdagító hatása legyen. Mert jól lehet fontos, hogy olykor az óvodások-iskolások tanszereket

kapjanak, fontos, hogy az ifjúsági egyletet, a nőszövetséget támogassák, vagy a különböző építkezéseinkbe anyagilag is „beszálljanak”, és tudjuk, hogy az is fontos, hogy mi a messze földön híres varrottasainkat vagy faragványainkat nekik ajándékozzuk, de mindennél fontosabb az a folyamat, ahogy egymástól „ellessünk” minden megtanulnivalót!

És ezt hogyan lehet? Csakis a személyes kapcsolatok által!

Ezért hívtuk meg őket két évvel ezelőtt, hogy látogassanak meg bennünket. Ezért hívták meg őket a lelkészt és most idén három gyülekezeti tagot, hogy „beleköstöljanak” az ottani egyházi életbe. Mert egy következő fejezet arról szólt, hogy fel kell térképezni egymás életkörülményeit, csendben meg kell figyelni a másik vallásos cselekedeteit, és össze kell hasonlítani a Székelykört a Mount Rainier-rel, az Esőhegységgel. Arról szólt, hogy meg kell köstölni a „sodomiai kalácsot” és a hamburgert is, és a „mézelt pálinkát” is össze kell hasonlítani a – mondjuk – juharfaszörppel. Szólt a rezesbandás fogadtatásról (amit ugyan el akart mosni az égi áldás,

Leon Hopper

amikor Farkas Dénes bácsi Fordja megjelent a faluvégen), szólt a közös éneklésről és kirándulásról, szólt a megnyitott ajtókról és kitarulkozó lelkekről, egyáltalán: az egymásnak való, feltétel nélküli örvendezésről.

De ezen is túl kellett lépni...

Gerry bácsi

Erre az idő az elmúlt nyáron érett meg. Jó, jó, jövőnk – mondták meghívásunkra, de – folytatták – szeretnénk hasznossá is tenni magunkat, ha lehet. Mi eleinte óztkodtunk ettől – hogy is néz ki, hogy a vendégeinket munkára fogjuk? – de mondhattunk nekik akármit a hagyományos erdélyi vendégszeretetről meg akármiről, ők kötötték a prérifarkast a karóhoz: márpedig mi dolgozni (is) akarunk! Ám legyen – adtuk be hamarosan a derekunkat –, s rögtön ki is sütöt-

tük, hogy hát valójában a tanácssteremre ráférne egy kis javítás, nem bánjuk, tegyük azt rendbe. Az elején egy kicsit mosolyogtunk a bajszunk alatt, hogy hát majd meglátjuk, hogy a 84 éves **Gerry bácsi** hogyan fog festeni, de amikor jövetelük előtt pár nappal megérkeztek az előre küldött dobozok a pemzlikkel, sublerekkel, meg más, általunk sosem látott szerszámokkal megrakva, akkor rögtön lehervadt ajkunkról az írónia: te, „ezek” mégiscsak komolyan gondolják.

Az érkezés az ilyenkor szokásos „show” szerint történt. Harangzúgás, amikor meglátják a kiküldött „gyermekfutárokat” a kocsi, ünnepi „szpícs” kaláccsal és pálinkával a papilak udvarán, ölelkezések meg könnyek a rég látott ismerősök láttán, aztán irány a szálláshelyekre, hogy a kapcsolatokat „privát” is lehessen ápolgatni.

Másnap a munka. Erős kezű férfaink nekiláttak árkot ásni a vízvezetéshez, és mindannyian elhűltünk, amikor – az amerikai egyenjogúságot csákányolás által bizonyítandó – az amerikai „amazonok” is beálltak a sorba. Délre megvolt az árok, és – előzetes híreszteléseim ellenére – még az ilyenkor kijáró „hidegpálinkázásban” is velünk tartottak. Nem győztük őket eléggé dicsérni, s ezen úgy fellelkesültek, hogy gyorsan egy illemhely létesítésébe is belekezdtek, aztán a kert végében még egy szakszerűen elkészített komposzthatmot is készítettek, hogy hadd lássák ezek az erdélyiek, hogy mi fán terem a biogazdálkodás...

A következő napok így teltek el: javítottuk-szépítettük a tanácsstermet, bevezettük a vizet, villanyt szereltünk, s közben festettük a falakat és a lelkeket, a lehető legfehérebbre. A kommunikáció mutogatással és a szakkifejezések külön leírása által történt, és hihetetlen volt látni, hogy a közös munka öröme milyen közel hozta az embereket! Délben közösen étkeztünk, este jutott idő a nagy beszélgetésekre is. Közben tartottunk keblitanácsi ülést, ahol a partneri viszony továbbfejlesztéséről tárgyaltunk. Volt találkozás az ifjúsággal, s elmondták, hogy minden, az unitárius kollégiumban

továbbtanuló ifjút ösztöndíjban fognak részesíteni, mert „csak tanult népek van jövője”. A gyermekek közben saját maguk festette pólókban játszadoztak, és hajigálták a „baseball-labdát” meg a „freesbee”-t napestig. Volt kirándulás és tábortűz, és az érdeklődő nőekkel szervezett találkozó olyan sikeres lett, hogy a templomban kellett megtartani. Eredmény? Végre megszületett (és azóta is kiválóan működik!) a nőszövetségünk!

Közbeesett két vasárnap is. Az egyikén konfirmációi ünnepséget tartottunk, s vendégeink nemcsak hogy láthattak egy hagyományos erdélyi konfirmálást, de sokan közülük úrvacsorát is vettek – életükben először. Ugyanekkor, az egyházközség keblitanácsának egy korábbi határozata alapján, Leon Hopper lelkész az „egyházközség tiszteletbeli tagjává” avatódott, a Mozgalom érdekében tett elévülhetetlen és felbecsülhetetlen érdemeiért, amit akkurátusan egy szép oklevéllel meg is pecsételtünk.

A második vasárnapot nagy esemény tette emlékezetessé. Akár „történelmi”-nek is nevezhetnénk a napot, hiszen – az ismerjük meg jobban egymás hasonlóságait és különbözőségeit! címszó alatt – vendégeink hagyományos unitárius-univerzalista istentiszteletet tartottak templomunkban, mely cselekedet – tudomásunk szerint – eddigi legelső a Kárpátok-övezte szép honunkban. Az amerikai liturgiát követve, kétnyelven zajlott az istentisztelet – mécsesbeli lánggyújtással, örömk-bánatok megosztásával, zeneszámmal, történetmondással, prédikációval, áldással, minden annak rendje és módja szerint, és így alkalmunk volt megismerni egy „átlagos” tengerentúli vasárnap-délelőttöt. A legszebb talán az volt, hogy mindkét énekeskönyvben megtalálható énekeket választottak, s így, amikor mi énekeltük a magunk „Hozzád megyek, Uram”-át, ők rázendítettek a „Nearer God, oh nearer to Thee” kezdetű dalukra, s a közös dallam mint a lelkeket is repítette volna egy kicsit magasabbra...

A két hét a „tanulok, hogy taníthassak” jegyében zajlott. Ők jönnek, hogy felfedezzék gyökereiket, s azon túl bennünk az embert. Mi kitarjuk előttük kapuinkat, és közben megtanuljuk elfogadni a másságot. Érdeklődésük, szeretetük sokszor lenyűgöző, és létezésük tudata egy kissé elviselhetőbbé teszi a kisebbségi létet. Ha nem azt nézzük, hogy mi van a kezükben, hanem a szemük csillogását figyeljük, akkor van jövője a kapcsolatnak. Ha azt keressük, ami minket összeköt, akkor minden találkozás az öröm forrása lesz. Végso soron minden velük töltött perc önnön erősödésünket és gyarapodásunkat szolgálja, mert újra és újra bebizonyítjuk magunknak és a világnak, hogy képesek vagyunk dolgozni és szeretni. Ők magukkal hozzák az „Újvilág szelét”, s elviszik a mi jó hírünket a nagyvilágba. Legyen hála érte a Gondviselésnek!

KOPPÁNDI BOTOND

Megállok, hogy tovább éljek

A fogyasztói társadalom, amelyben élünk, végletesen teljesítmény-orientált. Azt kívánja tőlünk, hogy minden percünket hasznosan – tehát pénzszerzéssel töltsük. Hasznosak akkor vagyunk, ha állandóan „működünk”, mint egy soha ki nem kapcsolt motor. Ritkán engedjük meg, hogy számunkra érzelmi jelentőséggel bíró eseményekkel töltsük az időt. Az állandóan járatott motor azonban egykettőre tönkremegy. A munkahelyen rohanunk, a családban úgyszintén, akkor honnan és mikor merítsük az erőt, hogy élhessünk. Köztudott, ilyen életstílussal a munkahely és a család nem működhet egyszerre, szinte kizárja egymást. Legtöbbünk előtt is ott a kérdés, hogyan keressünk annyi pénzt, amennyivel talpon maradhatunk, s közben mégsem megyünk tönkre.

Hogyan lehet összhangot teremteni?

A legnagyobb rohanásban éljük át a legkevesebbet. Élettörténetünk élményekből áll össze, az élmény azonban időigényes. Az átéléshez belefeledkezés, rácsodálkozás kell, és még valami, ami megérintsen bennünket. A mai világunk nem tűri ezeket a „haszontalan” dolgokat. Akkor mégis mit tehetünk, hogy az életbenmaradáshoz szükséges megállás birtokosai lehessünk?

Kérdezzük meg önmagunktól, hogy ténylegesen úgy akarunk-e élni: Tegyük fel a kérdést: „Ki” vagyok? Munkahelyi robot, elfásult feleség, családi cseléd, hétvégi anya, megtürt szerető? stb...? És próbáljunk őszintén válaszolni magunknak. Ha sikerül, tudod mikor, és hol állhatsz meg, tudod, merre kell indulnod, és van rá esélyed, hogy nem tévedsz el. Mert a rohanásban könnyű eltévedni.

Zvolszky Zita festőművész „Ölelés” című festménye ellentéte éppen e rohanó életnek. Amikor megkérdezték a művészt festményéről, a következő sorok szerint vallott: „Az ölelés adja vissza a biztonságérzetünket, az életerőnket, a lelkünk harmóniáját...”

Valóban, az érintés a legérzékenyebb, a legfinomabb része az életünknek. Sajnos a 20–21. századi cinizmus még a szerelem érikeit is kikezdte. De az ember nem tud e nélkül élni. Ha valaki bizalmatlan és hitetlenkedik, sivár lesz az élete. Akkor is újra kell kezdeni, ha csalódunk. Ismét és ismét meg kell nyílnunk, hogy létezni tudjunk. Ölelő karunk a családon túl érjen el a munkahelyekre és barátainkhoz is. – Életben maradni – bármilyen furcsán is hangzik – nem pénzzel, hanem érzelmileg mélyen átélt emberi kapcsolatokkal lehet.

Csikszentmihályi Mihály, a chicagói egyetem pszichológia tanszékének professzora És addig élek, amíg meg nem

halok című könyvében így vall a barátságáról: „a legboldogabbnak (általában) barátaink között érezzük magunkat, mert ritkán boldog az ember egyedül...”

Sajnos a mai élet nem kedvez a barátságok fenntartásának. Csodálatosak a baráti találkozások. Nincs munka, nincs rohanás, nincs számonkérés, irigység. Van ölelés, érzelem, együvé tartozás, sok-sok apró meglepetés. Olyan jó átélni, hogy ezek az emberek szeretnek, ismernek, megértenek, féltenek... Olyan sok mindent adunk egymásnak, és olyan fájdalmas tudni, hogy mennyit kell ezután még várni hasonló pillanatra. Nem tudom, ti éreztétek-e baráti együttlétek alkalmával, hogy ez az a pillanat, amikor meg kellene állítani az időt. Amikor azt mondjuk: igen most minden tökéletes, és ha ezer évig tartana, az is kevés volna ahhoz, hogy elteljünk a jelen gyönyörűségével. A barátság, a szerelem, a család, vagyis az igazi társas kapcsolatok hiányát mindannyian bőrünkön érezzük: mindenki másképp próbál segíteni magán ebben a lelkiállapotban. Minden korosztálynak megvan a pótcselekvése. Van, aki rágyújt, másik bedob egy felest, az idősebbek gyógyszereket dobálnak magukba, a fiatalok kábítószerreznak. Ezek a szerek átmenetileg csökkentik a feszültséget, nehéz is lemondani róluk.

Csikszentmihályi kutatásaiból kiderül, hogy a tévőzés semmilyen örömet nem nyújt. Sokkal inkább magányunk elűzője. A tudomány vívmányai: az autó, televízió, internet, zsebtelefon nem hozzák érzelmileg közel egymáshoz az embereket, sőt éppen ellenkezőleg, eltávolítják egymástól. A világ összezsugorodik, de az együtt élő emberek egyre távolabb kerülnek egymástól. „En tovább is maradok a levélírásnál, nem telefonálok”, hangzik a kutató szava. „Gyakran tapasztalom, sok ismerősömnnek örömet nyújtok az információáramlásnak múlt századbeli módjával...” vallom a kutatóval

együtt, én magam is ezt a kommunikációt gyakorolom.

A megállásnak igen jó helye a természet is. Gyakran elmegyünk arra a tájra, illetve helyre, ahol valamikor boldogok voltunk. Találkozunk itt emberekkel, akik ugyanúgy gondolkodnak, mint mi, ők is a rohanás elől menekültek. S valóban: itt kiszakadunk a rohanó világból érzelmileg is, hogy észrevehessem, amit észre kell venni: a szépet, ami megnyugtat, ami erőt ad a holnapban. Mert nem elég létezni, ott is kell lenni a pillanatban. „Máskülönben az élet úgy múlik el, hogy nem látunk semmit”. Az irodalomban jártas emberek körében ismerős Orbán László (volt osztályfőnököm) nyugalmazott irodalomtanár gyakori szóhasználat.

Mindenkinek fontos volna tudni, hogy a legnagyobb egészségmegtartó erő a társas kapcsolat. A körülöttünk élő emberek segítségével tudunk talpon maradni. Csak a társ tud támaszt nyújtani pánik és stressz helyzetben, de ugyanakkor bele is taszíthat a stresszbe. Csak a barátok segítségével nyerhetjük vissza azokat az életnek értelmet adó célokat, melyekért érdemes küzdenünk.

De jó is, hogy vannak barátaink, nem vagyunk egyedül, s ezek az igazi barátok érdeknélküliek, figyelmesek, okosak és megbocsátók.

TÖRÖK JOLÁN – Nyárádgálfalva

Zvolszky Zita: Érintés

Lókodon jártunk

A tél beköszöntével és a tartós hótakaró egyre hidegebbet árasztó napjaiban a vállalt feladatunk időpontja sürgető lett.

December hónapban ígértük, hogy a lókodi öregek házának élelmiszertartalékát pótoljuk. Karácsony közelségében terveztük az adomány szállítását, hogy egyéni csomaggal is örvendeztessük a ház lakóit. A távolság 250 km, és az egyre változó útviszonyok gondot okoztak a szállításban. Az előkészületek is némi szorongással kezdődtek. Vajon a lakosság támogatni fogja-e? Hisz a lelkész házaspár december elsején érkezett új otthonába.

A lelkészcsere – féltem – elbizonytalanítja a lakosságot. A december 2-i beköszöntő istentiszteleten Kozma Albert lelkészünk választott igéje Máté evangéliumából: „Jöjjetek utánam és én emberek halászaivá teszlek titeket. Mert az én igám kedves és az én terhem könnyű” – szívekhez szóló volt, biztató az egyházközségnek, hogy nem maradtak vezető nélkül. E fenséges hangulat után tettem közzé a nőszövetség küszöbön álló emberséges cselekedetét, az igazi karácsonyra készülés bizonyítékát, segíteni egy csoport öreg elesett embert, akik életük alkonyán szeretet után sóvárognak. A magyarsárosi unitárius közönség ez alkalommal is bizonyított, emberségből példát nyújtott, hisz érkeztek a „neccek” zöldséggel, gyümölcssel, liszttel, befőttel... ami a nyári szorgalmas munkájuk eredménye volt.

December 21-én megrakodva és 26 egyéni csomagon „Boldog Karácsonyt” felratú szalaggal átkötte indultunk Hargita megyébe. Utazásunkat ingyenesen lehetővé tette a helybéli Gáz-metán vállalat vezetőségének a segítőkészsége. Ezért kérjük életükre a jó Isten áldását. Az adomány négy nő képviselővel érkezett, akik tevékeny, hűséges tagjai a magyarsárosi nőszövetségnek: Bandi Margit, Tóth Zsuzsanna, Birtalan Anna, Udvari Margit.

Nekem személyes és egyben szívszorongós élmény is volt, ugyanis hazamentem. A Székelyföld szülőföldje vagyok, és valahányszor arra járok, felemelő érzés és sírás szorítja a torkom, amikor szüleim temetője felé megyek.

Az otthon lakói láttán elégtételt éreztem, hisz szüleim helyett őket látogathattam meg.

Az utazás lelki megerősödést nyújtott, egyrészt a romantikus táj, a csendes, behavazott völgybe rejtett kicsi település láttán, másrészt a kétemeletes higiénikusan berendezett otthon meglepetésével. Lám, az isteni gondviselés mindenhova eljut.

Látogatásunk, úgy érzem, hogy egyhangú életünkbe egy gyertyafényt kapott. A csomag kiosztása után mindenki a maga módján nyilvánult meg: egyesek könnyeztek, mások remegtek, volt, aki elmerengett, nevetett, s gyermekesen forgatták a csomagot, hogy kitalálják tartalmát. A hangulatot meghitté tette a közös éneklés „Mennyből az angyal”. Köszönő beszédéből idézem az udvarhelyi bácsi szavait: „...a szürke napjainkat felvidítették és a gyermeki szeretetet, ami nekünk nagyon hiányzik, próbálták pótolni.”

Örömet szerezni másoknak, fényt csillantani reménytelen lelkekben, úgy érzem, felemelő cselekedet. Próbáljuk ezt tenni környezetünkben is, és gondolom, így a világ egy kicsit jobb lesz.

Hogy pénzben mennyi az adomány értéke, nem számítottam ki, nem is fontos amit adtunk, egy közösség ajándéka, jó szívvel cseppentettünk a „tenger vizéhez”.

UDVARI MARGIT – Magyarsáros

AZ UNITÁRIUS NŐK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE pályázatot hirdet a 2002. szeptember 7-én tartandó évi konferencia előadásának megírására a következő címmel:

A nő szerepe az egyházban, társadalomban, családban és a vallásos nevelésben.
Az előadás felolvasási ideje legtovább 20 perc lehet. Pályázhat minden unitárius nő.

Pályadíj: 1 500 000 lej.

A pályázatokat kérjük jelíges zárt borítékkal ellátva a következő címre beküldeni: 3400 Cluj-Napoca, CP. 24 UNOSZ. Határidő: 2002. április 30.

A Kolozsvári Rádió unitárius műsorai a 2002. évben

Unitárius rádió-istentiszteletek és elmélkedések a kolozsvári rádióban, középhullámon a 909 és az 1539 KHz hullámhosszon hallgathatók. Rádió-istentiszteleteinket vasárnap 17,30–18,00 óra között, havonta egy alkalommal hallgathatják. Ugyancsak vasárnap, a jelzett időben kerül sor az erdélyi történelmi egyházak közös (ökumenikus) ünnepi műsorainak sugárzására is.

A vallásos elmélkedéseket szerdán de. 9,30–10,00 óra között kísérhetik figyelemmel, általában havi egy alkalommal. Az alábbiakban közöljük egész évi műsortervünket, feltüntetve az adások időpontját, sőt a felkért szolgálatvégezők nevét is:

Március 6. (szerda) – *Kovács Sándor*

Március 24. (vasárnap) – *dr. Szabó Árpád*

Március 31. (Húsvét: ökumenikus istentisztelet) – *Szabó Zoltán*

Április 10. (szerda) – *Mezei Csaba*

Április 28. (vasárnap) – *Molnár Lehel*

Május 15. (szerda) – *Ferenczi Enikő*

Május 19. (Pünkösd: ökumenikus istentisztelet) – *dr. Szabó Árpád*

Június 2. (vasárnap) – *Kriza János*

Június 19. (szerda) – *Szabó Zoltán*

Július 7. (vasárnap) – *Mezei Csaba*

Július 24. (szerda) – *Kovács István*

Augusztus 11. (vasárnap) – *Gyerő Dávid*

Augusztus 28. (szerda) – *Kovács István*

Szeptember 15. (vasárnap) – *Ferenczi Enikő*

Október 2. (szerda) – *Kriza János*

Október 20. (vasárnap) – *dr. Rezi Elek*

November 6. (szerda) – *dr. Szabó Árpád*

November 17. (vasárnap) – *Mezei Csaba*

December 11. (szerda) – *dr. Rezi Elek*

December 25. (Karácsony: ökumenikus istentisztelet) – *Gyerő Dávid*

December 29. (vasárnap) – *Szabó Zoltán*

Iskoláink életéből

Kolozsvári Unitárius Kollégium

Magaslaton... az épületben is

Mi is rejtőzik az Unitárius Kollégium új bentlakásának falai mögött? Már több mint öt hónapja együtt vagyunk, de még mindig nem tudnék erre egy pontos választ adni.

Elhalmozhatnánk ezt a fogalmat rengeteg jelzővel: szép, kellemes, szokatlan, új, izgalmas. Ezeknél sokkal többet jelent azok számára, akik Sepsiszentgyörgytől Szabédig és Kövendőtől Tordáig itt találtak otthonra tizenéves fejjel.

Ritka vendég itt az unalom, és ha egy kis szünet akad a rohanások közepete, akkor olyan jóleső akár egy tízpernyi időre is ledőlni szilencium előtt... Nos, ha már a tanulásról szóltam, hadd meséljek arról is, hogyan töltjük el a megmaradt szabad időnket: voltunk már népzenei koncerten és táncházban, megismerkedtünk már a kolozsvári színház egy-egy előadásával (Rómeo és Júlia, Szabin nők elrablása vagy pl. a Károly c. darab, amit hazafelé menet és este későn is lázasan elemeztünk), operában, moziban is voltunk, tehát igyekeztünk minden igénynek eleget tenni.

Annyi minden érdekel, annyi felé kérdőjel van körülöttünk mostanság. Mit jelent számunkra a vallásunk, bibliánk, mi az életünk lényege stb. Ezek megbeszélésére születek meg a Biblia-estek. A következő ötletem az irodalmi est és a különböző témájú előadások megtartása volt. Itt felolvasásra kerülnek a kedvenc versek..., ez az, ami nekünk hiányzott. Olyasmint megélni közösen, ami egy kicsit kiragad a mindennapi tanulásból, ami érdekel bennünket, ami tetszik nekünk.

Persze a szórakozás sem maradhat el. Apró születésnapi meglepetések, hétvégi közös vacsorakészítések - mind-mind olyan élmények, amelyek színesebbé teszik itteni életünket.

Nos ... ezek után elmondhatjuk, hogy a szigorú rendszabályzatban mégis megtaláltuk egyik lényeges jogunkat, aminek eleget is tettünk: „hitben, erkölcsben, emberi méltósággal élni.”

Ezt köszönjük Istenünk!

FÜLÖP JÚLIA (IX. H.)

Megsült a Cipó

Az Unitárius Kollégium diákújság írása évszázados múltat tekint vissza, hiszen kiadványaik 1839-től kezdődően 109 éven keresztül megjelentek.

Ezt a hagyományt próbáltuk folytatni, amikor 2001 őszén megjelent újságunk első száma. Cipónak kereszteltük Berde Mózsára emlékezve, aki naponta egy-egy cipót juttatott a szegény sorsú diákoknak. Ezt szeretnénk mi is folytatni egy kis különbséggel: mi nem a testnek, hanem a léleknek próbálunk eledelt adni. Most érkezett el a pillanat, hogy az eddig összegyűjtött és őrizgetett gondolatainkat leírjuk, megosszuk egymással.

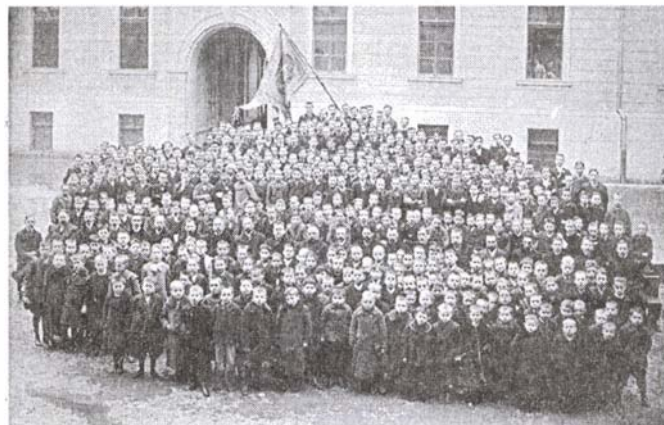
A Cipó rólunk szól, ami foglalkoztat minket, tizenéves kollégistákat. Igyekeztünk úgy összeállítani a rovatokat, hogy mindenki megtalálja bennük azt, ami leginkább foglalkoztatja a természettudományok és az irodalom terén. A rovat, amelyben a diákok véleményét olvashatjuk vallási és erkölcsi kérdésekkel kapcsolatban, még gazdagabbá és egyedülállóvá teszik a lapot.

Rengetegen dolgoznak azon, hogy a Cipó rendszeresen elkészüljön. Most, hogy már összeszokott a csapat, egyre örömtelibb a „sütés”.

Jövőbeli terveink, hogy ne csak iskolánknak, hanem Erdély-szerte eljuttassuk a Cipót minden érdeklődő magyar középiskolásnak

Addig is jó ropogatást kívánunk eddigi számaink olvasása közben, melyeket a kollégiumban meg is lehet vásárolni!

BARTA ZITA főszerkesztő (X. U.)

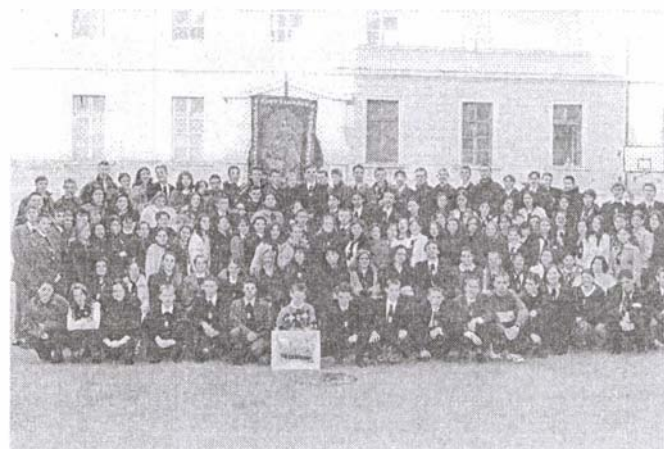

Büszkeség tölt el, valahányszor kezünkbe vesszük a száz évvel ezelőtt készült, régi, megsárgult fotót. Furcsa érzés lesz úrrá az emberen, amikor tekintetével a barna kabátos, komoly arcú diákokat és a bajuszos tanárokat fürkészi.

Ígértünket betartva, 2001-ben a már hagyományossá vált Kollégiumi Napok alkalmával elkészítettük a legfrissebb fotót önmagunkról. Szinte semmi sem változott: az iskola falai, az udvar, a hit és tudás zászlója...csak az arcok újak.

Vajon mit olvashatna le róla az, aki ugyanúgy, száz év után előveszi ezt a képet?

Van valami kimondhatatlan, ami bennünket egyékvóvácsol. A komoly arcok mögül itt már kiséjlik a pajkos mosoly, büszkeség, mellyel mondhatjuk, hogy igazi kollégisták vagyunk...

Városunkat a köztudatban „Unitárius Mekka”-ként szokták említeni. Meg vagyok győződve, hogy e cím kiérdemlésében óriási szerepe volt és van az 1793-ban alapított Unitárius Gimnáziumnak, mely oly sok tudóst adott Erdély népének. És itt, ősi kollégiumunk falai között ma is igyekszünk megfelelni a cím rejtett elvárásainak: a nagy múltú iskola hírnevének öregbítése, hagyományaink ápolása, a modern kor elvárásai, ifjúságunk egészséges világnézetének kialakítása.

Az alábbiakban bemutatkozó írásainkat úgy igyekezünk összeállítani, hogy azokban benne legyenek mindennapjaink: a heti áhítatok, az órai és órán kívüli tevékenységeink – mindezek nagyrészt diákjaink „szemüvegén” keresztül kerülnek bemutatásra.

Reméljük, hogy az elkövetkezendőkben az Unitárius Közlöny olvasói jobban megismerhetnek bennünket, gondjainkat-bajainkat, de ugyanakkor számtalan örömről is.

ANDRÁSI BENEDEK gy. s. lelkész-vallástanár

Ima reggeli áhítatra

Gondviselő jó Atyánk köszönjük, hogy Te voltál őriző pásztorunk az éjszakában; köszönjük az új napot, amelyben többé-kevésbé vidáman és jókedvvel indulhatunk kötelességeink teljesítésére.

Elkezdünk egy új napot, magunk mögött tudjuk a tegnapi és az azelőtti napokat, amelyeken talán imádkoztunk, talán nem. Az ember rohan, fut ebben az „eszervesztett”, de szép világban, és közben sokszor megfélekedezik az imáról, imádkozásról, a Miatyánkról. Jézus mintaimádságként ajándékozta nekünk a Miatyánkot, de nem azért, hogy gépiesen mondjuk, hanem azért, hogy amikor szükségét érezzük, akkor imádkozunk. Ezt az imádságot nap mint nap el kellene mondanunk. Átéltve, értelmezve és lélekből fakadóan, nemcsak akkor, amikor rossz jegyet kaptunk vagy valami gond van velünk, vagy betegek vagyunk, hanem minden nap. Imádkozni nemcsak a bajban kell a jó Istenhez, hanem minden áldott nap. Sajnos rohanunk, lótnunk-futunk nap mint nap, és az igazság az, hogy amikor hazaérünk, fáradtan dőlünk az ágyunkba - imádság nélkül.

Nagyon tudok és tudtam mindig csodálkozni a fáradt, sok munkától megrogyott falusi embereken, akik sosem felejtik el az imádkozást, a templomba járást. Bármilyen fáradtak is legyenek, minden este a puha dunna alatt összekulcsolják kérges kezeiket, és elmondják a Miatyánkot lélekből fakadóan.

Kérünk, add meg számunkra is az ő hitüket. Atyai áldásod legyen velünk küzdelmeinkben és nyugalalmunk óráiban. Engedd, hogy gondolataink erősek legyenek, érzelmeink nemesek, hogy így lelki áldozatunk kedvet találjon előtted. Készítsd elő szívünket szavaid hallgatására és befogadására.

Végezetül köszönjük Istenünk, hogy a mai reggelen ismét összegyűlhetünk és együtt imádkozhattunk. Ámen.

MÁTHÉ IRMA XII. T. osztály

Versmondó versenyek

Moldován Adél kollégiumunk XII. osztályának diákja. A tanulás, az érettségire, valamint a felvételire való felkészülés mellett jut ideje arra is, hogy kedvtelésének, a versmondásnak is éljen. Számomra úgy tűnik, hogy munkáját mindenütt siker koronázta: a félévi 9,89-es általános elérése mellett az elmúlt félév végén számos népdal- és versmondó versenyen vett részt, és sehonnan sem tért vissza díjak nélkül. Az alábbiakban az itt szerzett élményeit osztja meg velünk. (Andrási Benedek vallástanár, gy. s. lelkész).

A múlt év folyamán alkalmam nyílt részt venni számos színvonalas és nevelő hatású versenyen. A legelső Gyergyószentmiklóson került megrendezésre, Elhull a virág, eliramlik az élet címmel. Nagyon nagy élményt jelentett számomra, hogy részt vehettem e versenyen, mivel ez volt az első, hogy iskolánkon kívül is első helyezést értem el, és emellett nekem ítelték a „Thália” díjat is. Ezután kitüntetettnek éreztem magam, mikor megtudtam, hogy Sárospatakon én képviselhetem iskolánkat, mégpedig két kategóriában: versmondás és népdaléneklés. Ezen a versenyen több ország magyarlakta településeiről voltak versenyzők (Szlovákia, Magyarország, Erdély). A zsűrit is nagyon előkelő személyiségek alkották, mint például Lezsák Sándor országgyűlési képviselő. Úgy a népdaléneklésben, mint a versmondásban sikerült elhoznom az I. díjat, amit Németh Zsolt, a Magyar Külügyminisztérium politikai államtitkárától vehettem át. Itthon, a „Hogy jusson vers mindenkinek” című, immár nemzetközi hírűvé vált szavalóversenyen ugyancsak harmadik helyezett lettem, de sikerült kivívnom a közönség tetszését, és megszereztem a közönségdíjat, illetve a legjobb székelykeresztúri versenyzőnek járó elismerést.

Ezúton szeretném megköszönni Illyés Izabella magyar szakos tanárnőnek, hogy segített a főkészülésben, és mindvégig mellettem állt.

Remélem, hogy a továbbiakban is öregbíteni tudom iskolám hírnevét.

MOLDOVÁN ADÉL

Veres Ferenc ny. tanár értékes írását „helyszüke” miatt következő lapszámunkban közöljük. - A szerk.

AZ ÉN TANÍTÓM

Rég volt, amikor az elemi megkezdtem. A háború már befejeződött, de ennek nyoma mindenütt látszott és érződött. A mi falunkban hétosztályos elemi iskola működött. Két tanterembe voltunk beosztva: a kisebbikben az I-III. osztály, a másikban, amit nagy iskolának nevezünk, a IV-VII. osztály. A tanító, mint tartalékos alhadnagy, fogságba került, ahonnan csak 1948-ban került haza, így hát a feleségére maradtunk, aki szintén tanító volt, s aki egyedül foglalkozott mind a hét osztállyal, s hogy a hiányt pótolja, olykor Kis Zoltán tiszteletes is besegített.

Még ma is csodálkozom, milyen nagyszerűen volt megszerelve a tanítás, igaz, hogy ha valami nem volt a rendjén, számtalanszor kaptunk tenyerest, körmöst (bár most is így lenne!), azonban az is megtörtént, hogy sarokba állítottak, vagy kukoricaszemen térdeltettek, ha ezt jónak látták. A valóság az, hogy annyi gyermekkel másképpen nem is lehetett volna elbánni. Ma beismerem, hogy szigorú fegyelem hiányában meg is érdemeltük, de amit akkor tanultunk, még most is kívülről tudom.

Ma is szemeim előtt van a palatábla és palavessző! Ezenkívül mindegyikünknek volt egy füzet, tolla és egy üveg eperből készített tintája, mert az üzletben nem lehetett tintát kapni. Mindezekre rá volt írva a nevünk, és egy szekrényben tartottuk, s csak egyszer vettük elő egy évharmadban, amikor dolgozatírás volt. Mennyire reszketett ilyenkor a kezünk!

Aztán bekövetkezett az 1948-as tanügyi reform, amikor az iskolát különválasztották az egyháztól. Hazajött az addig fogságban lévő tanító is, de ugyanakkor kihelyeztek még 4-5 új pedagógust. Köztük volt egy fiatal, alig 19-20 éves tanító is, aki születésileg helybéli volt, és akit nagyon kedveltünk. Ő is szeretett minket, de szerette a szakmáját is. Neki nem volt szüksége erőszakos módszerekre.

Azóta sok tanítóm volt, de őt nem tudom elfelejteni. Most is hallom, mint adta le a leckét, hogyan olvasta nekünk Arany János Toldiját Ilosvai előszavaival, Petőfi verseit, amelyeket annyira szerettünk. Elámultunk, amikor nekünk latinul mondott egy állatmesét. Mindig arra törekedett, hogy megtanítsa minket a helyes magyar beszédre, hangsúlyozva az idegen szavak kiküszöbölését. Ami pedig a sportórákat illeti, együtt játszott velünk, mintha barátunk lett volna. Akkor láttunk életünkben legelőször futball-labdát. Emlékszem, valahonnan kaptunk egy külsőt, de nem volt belsőnk, amit aztán a tanítónk Székelykeresztúron készíttetett egy cipésszel.

Eljött az idő, amikor mi is máshol kellett folytassuk tanulmányainkat, ő pedig elment a Teológiára, amit az 50-es években el is végzett. Újra találkoztam vele 1963-ban, de az utóbbi időben gyakrabban látjuk egymást, ami számomra nagy öröm, mivel mindketten nyugdíjasok vagyunk.

Egyik alkalommal hallottam őt gyönyörűen prédikálni, amikor szemünkbe könnyecseppek lopóztak.

Bárhon is vagyok, mindig szeretettel gondolok rá, s ezúttal köszönetet mondok neki, az én egykori tanítónak azért, hogy megszerettette velem az iskolát, a magyar nyelvet, és elindított azon az úton, amelyet magamnak választottam az életben.

Kívánom, hogy sokáig éljen, Kecskés tiszteletes úr!

DEMETER ANDRÁS – Rava

Nemzetközi Környezetvédelmi Konferencia Budapesten

A Magyar Környezetvédelmi Egyesület (a továbbiakban MKE) és a Magyarországi Evangélikus Egyház, 2001. december 14-15 napjain ökömenikus nemzetközi környezetvédelmi konferenciát szervezett Budapesten, a csillebérci Szabadidő és Ifjúsági Központban. A konferencia fő témája: „A környezeti kultúra nevelése az egyházi oktatási intézményekben”.

A konferenciát egy ifjúsági környezet- és természetvédelmi tapasztalatcsere találkozó – szinte vetélkedői szinten – vezette be, a résztvevő tanulók, pedagógusok, szaktanárok, szakemberek és lelkészek bevonásával.

A konferencia védnökei: **dr. Szabó István** akadémikus, a MKE elnöke, **dr. Harmati Béla** magyarországi evangélikus püspök és **Kántor Sámuel**, a MKE elnökhelyettese voltak.

December 14-én a konferenciát **dr. Harmati Béla** evangélikus püspök üdvözlő szavaival nyitotta meg, ezt a tapasztalatcsere-találkozó, majd december 15-én a „szakmai nap” követte, amelyen a következő előadások – és természetesen megbeszélések – hangzottak el: **Dr. Harmati Béla: ENSZ-program a vallások környezetvédelmi együttműködésére**, **Dr. Szabó István akadémikus: A környezetvédelem szakterületi felépítése**, **Dr. Frenkl Róbert egyetemi professzor, a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Felügyelője: A környezetvédelem bibliai, szellemi, lelki, erkölcsi kérdései**, **Karsay Eszter református lelkész: Európai Keresztények Környezetvédelmi Hálózata**.

Egyházunkat **dr. Rezi Elek** főjegyző-teológiai tanár, **Andrási Benedek** és **Solymosi Zsolt** gyakorló segédlelkészek-vallásbírák képviselték.

Az előadásokból körvonalazódott, hogy a környezetvédelem napjainkban egyetemes emberi összefogást igényel, a világvallások, az egyházak, a kormányok, az oktatási intézmények és a civil szervezetek részéről, de nem feledkezhetünk meg arról, hogy a „globális problémát lokálisan is kezelni kell” (Frenkl Róbert). Ez azt jelenti, hogy az ezirányú nevelésre nagyobb hangsúlyt kell fektetni, amely új szemléletváltást és magatartásformát eredményezhet korunk embere számára.

Az Európai Környezetvédelmi Hálózat (1998-ban alapították, Csehországban) ezt az új nevelési formát szorgalmazza az évenként megrendezett konferenciáin. A legutóbbi konferencián (2001. Minszk, Ukrajna) elhatározták, hogy a teremtett világ értékének tudatosítása érdekében egy új ünnepet vezetnek be, a TEREMTÉS ünnepét (Istenközpontú keresztény ünnep), amelynek ideje minden esztendőben szeptember 1-től – október 15-ig tart. Megállapítást nyert, hogy a teológia egyik irányzatára, az ökoteológiára nagyobb figyelmet kell fordítani, és azt több felelősséggel kell művelni.

Figyelemre méltónak bizonyult **dr. Szabó István** akadémikus előadása, amelyben bemutatta a Magyar Tudományos Akadémia Környezetélettani és Molekuláris Környezettudományi Bizottságának szerkezeti felépítését, amely „akadémikus meglátással” összesen 39 szakterületet ölel fel.

Szombat délután **Zsombori Ottó**, az MKE alapító tagja, az Uránia Csillagvizsgáló igazgatója tartott vetítőké-

pes előadást: Csillagászszemmel a Földgolyóról – az Univerzumtól a Kárpátokig címmel.

Egyházunk első alkalommal képviseltette magát ezen a nemzetközi konferencián, amelyet egyébként már évek óta tartanak, csupán nekünk erről eddig nem volt tudomásunk. Jelenlétünk fő célja - mint „kezdőknek” - az ismeret- és tapasztalatszerzés volt, de reméljük, a jövőben tevékenyen is részt tudunk venni, és Egyházunk az Európai Környezetvédelmi Hálózat tagjává válik.

Egyházunk jelen levő küldöttei úgy vélik - a konferencián „látottak, hallottak és tapasztaltak” alapján - „hogy a jövőben az unitárius tanárok, vagy felekezeti iskoláink, az általános iskolák unitárius tanulói, kollégistáink, teológusaink és lelkészeink is részt vehetnének ehhez hasonló rendezvényeken.

Tájékoztatni szeretném az érdeklődőket, hogy az első ilyen lehetőség a szaktanárok (biológia, földrajz, kémia, fizika, környezetvédő) számára 2002. júniusának utolsó és júliusának első felében „adódik”, amikor Mátrafüreden „speciális” konferenciát rendeznek. Az érdeklődők forduljanak egyházi központunkhoz vagy az Unitárius Közlöny szerkesztőségéhez.

Köszönetünket nyilváníthatjuk az MKE-nek, a Magyarországi Evangélikus Egyháznak, személy szerint **dr. Harmati Béla** püspöknek és a mindenben segítőkész és megértő **Kántor Sámuel**nek, az MKE elnökhelyettesének, hogy lehetővé tették a konferencián való részvételünket.

„Csak egy Földünk van, amit nem őseinktől örököltünk, hanem unokáinktól kaptunk bérbe”. Legyünk éberek!

Dr. REZI ELEK

Micsoda kaland!

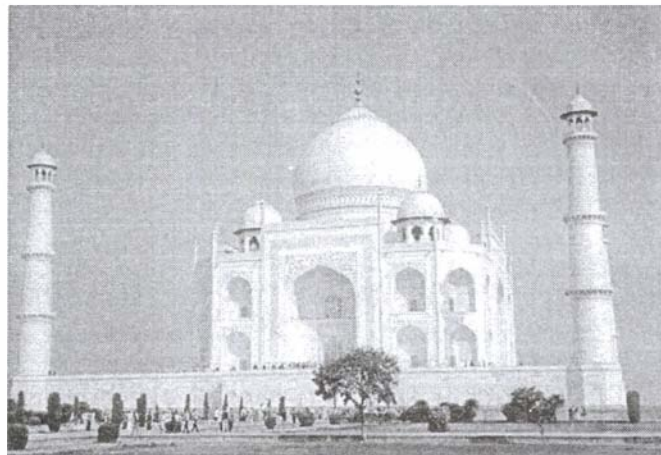
(5. befejező rész)

Égész este amolyan képzelgészerű lebegésben voltam az örömtől, de a fáradtságtól is. Csak arra volt erőm, hogy rövid levelet írjak haza az aggódóknak: mégiscsak sikerült. Szabadkozva szégyenkeztem benne, hogy ki vagyok nyúlva a kalandtól, bezeg Csonka tizenkétezer kilométert ment jórészt gyalog, mégsem panaszkodott. Álomom süket volt és sötét, büntetés a gyengeségért. Reggel újra kellett gondolni a hátra levő időt - szinte tervezést mondtam, ami mutatja már az azóta Amerikában töltött két hetet. A siliguri, vagy ahogy John nevezte, silly gury várakozás elvette a benaresi napot, pedig a Gangeszt semmiképp nem akartam kihagyni. S hogy mégis elmaradt, nem bántott túlságosan. Egy szinten felül ugyanis minden mindegy már - s azt hiszem, akkor én igenis ott fenn voltam. John ügye sürgetőbb volt Bombayben, így a keletről-nyugatra utazást az első reptérről egy légi úttal gyorsra vágtuk. Delhiben csak annyi időnk maradt, hogy barátom szokása szerint elkurjantsa magát: „Mitsada kaland!”, máris rohannia kellett a csatlakozásához. Engem pedig ugyanazon utazási ügynök várt, aki első nap, hogy a korábban lefoglalt szállodához vigyen.

Az igazi India-utazók ennél a pontnál kényelmeskedő kocaturistává becsmérelnék, s nagyrészt joggal: Indiában ugyanis ezek az európai ízű ügyintézők fekete-sárga taxiba ültetik a fedetlen fejű zarándoklatok úttalan utakon járását. Itt kell elmondanom eme azóta mélységesen megbánt, indiai kultúra elleni büntettem gyakorlati hátulütőjét is. A szállodánál ugyanis az ügynök nem hazudtolta meg az igazi indiaiak idegenekről a lehető legtöbb bőrt lehúzó természetét, s szolgáltatásaiért - személyszállítás, szállófoglás - benyújtotta a vártánál úgy ötször zsirosabb számlát. Amivel azt nyerte, hogy bennem is életre kelt bellér nagyapám alkudozó vére, s rövid kiabálás és az ügynök öt gyermekének felemlegetése után megegyeztünk az ár kétszeresében. Ez a mondat ugye milyen rejtőre sikeredett. Ezzel egy időben az összes további ügyemet a magam kezébe kaptam, s Indiában először éreztem meg az egyedüllét könnyebb, de felelősségteljesebb szelét.

Ami azzal kezdte a fújdogálást, hogy reggel fél ótkor magam kerestem taxit az állomásra menendő, ez nem volt nehéz, Delhiben több taxis lévén, mint Romániában. A negyenvágányos váróteremben az Agrába induló vonatomat meglelni már valamivel nehezebb volt, szerencsémre az igazi

súlyoknak öreg hátizsákomban szabadnapot adtam a szállodában. Kb. százan is ajánlották, hogy megmutatják a vonatot, s ha bedőlök nekik, még ma is azt keresném. Indiában ugyanis egy egész társadalmi rétegnek az az életformája, hogy javarészt nyugati turistákat hülyít, kit amennyire lehet. Tartottam magam annyira deszkurkarecnek, hogy nem akartam közéjük lépni. Pláné, amikor Olívia üzenetéből a szállodában azt is megtudtam, hogy azelőtt való nap ugyanazon a vonaton az egyik UUA-küldött összes nála levő értékét elemelték, útlevelestől és pénztárcástól, sőt azóta kedvenc borostyánkőpipáit is ereklyeként mutogatják valamelyik szentélyben, az úr pipagyújtó lévén. Gondolhatjátok, úgy öletem a hátizsákomat a kétórás vonatkozás alatt, hogy az más céliránnyal hőszerezmes koromban is dicséretemre vált volna.

Agra a Taj Mahal miatt az egyik legsúfoltabb turistavonzó helye Indiának. A vonatról lépve megszámlálhatatlan ajánlat érkezett tazs, tazs kurjantásokkal a személyemhez címezve. S bár az előző estén búcsút ígértem az ügynököknek, most mégis jobbnak láttam odalépni a még John által szervezett, úrmösi eredetű nevetem egy táblán a magasba tartó fiatalemberhez.

Ennyit az indiai következetességemről. Ez utólag nyilván a nap lépésének bizonyult, tekintve, hogy viszonylag csekély anyagi áldozat ellenében mennyire megkönnyítette a dolgom. Egy koros idegenvezető szegődött ugyanis mellém, aki aztán, beszédes természet lévén, bőven ellátott tudnivalókkal, bármerre kanyarodtunk. Saját autóm is volt fogadva, olyan söförrrel, aki az első megállónál villámgyorsan kiugrott a kormány mögül, hogy az én ajtómat kinyissa a kiszálláshoz. Mondom, ne röhögtesse magát s engem se, de bármennyire is kérleltem, nem akart lemondani e még valószínűleg brit

uralomból rámaradt szokásról. Amivel azt nyerte, hogy egy idő után egyre gyorsabban, sőt a végén szinte mozgás közben szálltam ki az egyébként szintén gyarmatos korokban gyártott járműből, s neki csak az ajtócsukás maradt, azt meg már nem bántam.

Ne felejtsem el pontosítani, hogy mindez hajnali hét óra után vette kezdetét. Az első utunk nyilván az ország jelképértékű épületéhez, a Taj Mahalhoz vezetett, amit egy mogul király a 17. században építtetett síremléknek szeretett felesége elvesztése feletti bánatában, aki 14 gyermekkel ajándékozta meg. A kapunál szinte leröhögtem a fejem a nyakamról, amikor a belépőjegy 460 rúpiába, az érte járó adó meg 500 rúpiába került, ez meg a mi fináncainknál is rosszabb. Bennebb kerülve azonban torkomba szorult a kacaj, amint a reggeli ködből kibontakozó épületet megpillantottam. Azt a látványt nem lehet leírni. Hirtelen eszembe jutott, hogy akik látták, ugyanezt mondták az Akropoliszról is. Indiában a fény különös sejtelmességet ad a beléje burkolózó tárgyaknak. Nem szennyezettség ez, hanem a levegő pára- és szilárd test-vegyületének sajátos játéka, amitől a látványok nem élesen tiszták, hanem rejtegetően titokzatosak, s ettől olyan ellenállhatatlanul vonzóak, mint a titok. Egy fél napig néztem a Taj Mahalt. S bár a nap állásának emelkedése miatt a napfény is egyre erőteljesebben verődött vissza a fehér márványról, a sejtelmesség végig ott lengett körülötte. A kimondhatatlan anyagi érték csak akkor mutatkozik meg igazán, amikor az ember kiszabadul a látvány büvköréből, és egészen közelről szemléli a művet. A Taj minden porcikája márványból épült, amit mesteri – a szó igaz értelmében – kezek faragtak egyszerűen és mégis lenyűgözően díszesre. A bejáratok felett a Korán szövege olvasható folyamatosan, fekete márvánnyal az alapra rakva, a mogulok tudniillik Allah hívei voltak. Ettől van egyébként az épületnek is amolyan mecsetes alakja. Ami azonban mindenekelőtt szelet szeg a szónak, az a falak felületébe berakott és beleciszolt drágakövek és féldrágakövek töménytelen mennyisége. Ezekből a kevésbé műemlékvédő korokban elloptak egy adagot, az angol uralom azonban többek között ezt is jó irányban fordította.

Nekem ugyan magyarázhatta az öreg hindu, hogy a mogul király melyik ligetbe vonult vissza hűsölni a háremével. Csak ültem az egyik padszerű márványlapon, s bámultam magam elé. Nehezen tudtam megemészteni, hogy egy emberi érzés ilyen emberfeletti alkotások teremtésére is képes. Unitárius életszemléletem azonban segített alátámasztani a valóság elfogadását: ki, ha mi nem? Amikor egy idő után nem bólogattam a történelemóra fordulataira, az öreg aggódva kérdezte, hogy nem kaptam-e napszúrást. Intettem a fejemmel, hogy nem, s hogy hagyjon békén kicsit. Akkor vállvonogatva visszavonult az árnyékba, s unatkozva várta, amíg a hóbortom vagy mi elmúlik. Pedig a reggel még egészen normálisnak látszódtam.

Már ereszkedőben volt a nap, amikor úgy éreztem, hogy lehet menni. Az öreg közben elszunnyadozott a padon, most megelégnélkülve hordozott végig a város egyéb nevezetességein. A vörös erőd például ugyanazon király építménye, palotául szolgált, a várfalról csodás a rálátás a Tajra. A sofőrrel akkora már tornaórásdit játszottunk, hogy ki tud gyorsabban kiugrani a kocsiból. Pláné, amikor rám jött a fényképész hóbort, és állattenyésztő örökségem ápolásaként minden utunkba kerülő állatot le akartam fényképezni. Indiában ez egy rövid séta esetében is egészen magas számot tesz ki. Hát amikor egyórás út következett a Halott Városig, amit egy másik kirá-

ly épített fővárosnak a 16. században. Amikor készen volt, közölték vele a tudósai, hogy alighanem elszámítottak valamit, mert a talajban egy csepp víz sincs, eső pedig egy évtizedben egyszer ha arra téved. A jó király ekkor kikötötte a napra a tudósokat, ő maga pedig udvarával visszavonult a hegyekbe. A város a rendkívül száraz időjárásnak hála nagyjából érintetlen formában áll azóta is.

Agrába már sötétben értünk vissza, így a Taj napnyugtai látványát elszalasztottam. Az állomáson kezdődött előről a cirkusz, hogy mit nem akarok megvenni a világ legolcsóbb árán. A vonaton az ütemes ringatás igen jól esett, s csak szegény porul járt hittársam esete tartotta bennem az éberséget. Delhiben a taxisok közelharcot vívtak egymással, hogy ki vigyen vissza a szállodához. Másnap városnéző napom volt, reggel felfogadtam egy riksát, 3 dollárért egész nap futott velem, ezt csak azért írom, hogy az arányokat lássátok. India legnagyobb mecseténél kezdtük, majd a szikh templom, a jain templom jött sorra, mindez az óvárosban, ami szűk utcáival és rajtuk keresztbe fordult, békésen kérődző púpos teheneivel pont olyan volt, amilyennek elképzeltem. Delhi egyik sajátosságát valahogy nem volt szerencsém megtapasztalni. John mesélte, hogy ne bánjam: az óvárosban sétálva egyszer valami erős szag kezdte kísélni. Amikor keresni kezdte az okát, észrevette, hogy a szagot okozó anyag ott áradozott a cipőjén. Hátranézett, s hát egy fiatal fiú az egyik kapualjból ürüléket dobált a turisták cipőjére. Ideje sem volt jobban csodálkozni, mert kicsit arrébb ugyanaz a fiú előzékenységgel hívta fel a figyelmét cipője tarthatatlan állapotára, s a nehéz helyzetben öntetlenül felajánlotta cipőtisztítói jártasságát, nyilván pár rúpia fejében.

Az igazat megvallva nem bántam, hogy én nem léptem bele hasonló helyzetbe. Sőt egészen jól esett, amikor este a repülőtér székein a három hetet magam mögött tudtam. Az élvezetbe is bele lehet fáradni, tudniillik. Időm volt elmélkedni a tapasztalataimon, mert a járatom csak reggel 7-kor indult vissza Amszterdamba. Úgy 12 után felálltam megmozgatni magam, s szóba elegyedtem a KLM szóke légikisasszonyával. Egy idő után mosolyogni kezdtem, pedig a dobozok akkor már rég nem voltak nálam. De volt egy másik járat Amszterdamba 1 óra után. Megkérdeztem, véletlenül nem féreke fel én is. Felfértem, véletlenül. Így a várakozás már nem Delhiben, hanem a holland reptéren telt el. Nyilván azzal indult, hogy ittam egy dupla espresso-t tejszínnel, minő ízárdat a sok indiai tea után. Aztán a John járata is megérkezett Bombayból, s a Micsoda kaland-ok kölcsönös elkiabálása után valami helyet kerestünk, hogy agyonüssük az időt a bostoni gép indulásáig. Végül egy sörözőben találtunk is megfelelő teret. A hollandok hozzáértését többek között a sörfőzéshez sem szabad kétségbe vonni.

Bostonba frissen érkeztünk, mert az atlanti út nagy részét átaludtuk, békésen egymásnak dőlve. Azóta lassan három hét telt el. Otthonról végig gyomroztak a kérések, hogy immár mikor vallok Indiáról. Hát most vallottam. Aki még több részletre kíváncsi, annak azzal is szolgálhatok, hiszen naplót is vezettem, igen, minden nap. Még mutathatok fényképeket is, mind a 18 tekercest. Bár igazából AZT nem tudom visszaadni, azt mindenkinek személyesen kellene látni. Igen, tudom, nem az akaraton múlik. De ott gyökerezik.

Egy ideig, hiszitek vagy sem, nem kívánkozom sehova. Várom ezt a pár hónap tanulást meg munkát, ami az amerikai álomból hátramaradt. Aztán - a többi.

GYERŐ DÁVID

A Dobbantóról

„Én a Napsugáron nőttem fel. Most a Dobbantóval együtt dobban a szívem” – mondta Bölöni Domokos, a marosvásárhelyi unitárius egyházközség gyermeklapjának névadója. Aki látta, forgatta, olvasta a lapot, valószínűleg felfigyelt arra, hogy színvonalasan indult mind a szövegválogatást, mind a grafikai kivitelezést tekintve. Szemléleti háttéréről, ki nem

mondott szándékáról is beszél az egyik apróbbacska szerző verséből a következő részlet: „Mert most nevetés napja van, vidámsággal, énekléssel töltsétek meg azt./ Hát ne pazaroljátok a boldog napokat/ azokra a rossz utakra, hiszen most napfényes napunk van” (Pamela Weidman).

A szándékról, a lap születésének körülményeiről, a további tervekről Nagy Gizellát kérdeztem:

– Egyre több gyermeklap közül választhatnak a gyermekek. A hagyományos Napsugár mellett számos új, kivitelezésében és tartalmában is vonzó folyóirat jelent meg. Miért „más” a Dobbantó?

– A választék valóban kezd egyre nagyobb lenni. Ez, úgy gondolom, mindenképp pozitívan értékelendő, mert a gyermeknek választási lehetőséget, a lapszerkesztőknek meg nagyobb odafigyelést jelent. A Dobbantó viszont több szempontból is eltér a többi gyermeklaptól: először is nem szerkesztőségben, nem fizetett alkalmazottakkal készül, hanem önkéntes csapatmunkával gyűl az anyag, aztán éjszakánként gépelgetve oldalakra kerül. Megszületnek az illusztrációk, majd újabb éjszakák eredményeként minden a helyére kerül. Ezért a munkáért a fizetés a gyermekek boldog mosolya, ragyogó tekintete, amikor viszontlátják saját munkáikat.

Tartalmi másságáról maguk a rovatok is beszélnek: a Biblia-lapozó, amelyikben a bibliai szöveget feladvány egészíti ki, a Világra tárt kapu kétnyelvű (magyar–angol) oldalaival, amelyik a más országokban élő gyermekek világát szeretné kicsit közelebb hozni a mi egyre fogyó világunkhoz. Aztán azért is más, mert ezt a lapot a gyermekek is írják, rajzolják. Az illusztrációkat kevés kivétellel gyermekek készítik. A szerkesztésben is részt vesznek: rejtvényeket készítenek, és az általunk kiválasztott írások közül az ő segítségükkel dől el, hogy mi kerül a lapba. A grafikai kivitelezés minősége pedig a Master Druck munkaközösségének köszönhető.

– Gondolom, egy folyóirat-ötlet nem úgy születik, hogy „no, csináljunk csak egy lapot!” Milyen háttértevékenység folyik a Dobbantó mögött?

– A gyermeklap megszületésének a gondolata már régóta érlelődik bennem, de legelőször akkor fogalmazódott meg, amikor gyermekirodalomból vizsgáztam. Az igazi háttérmunka azonban két évvel ezelőtt kezdődött, amikor szombatonként beindult a vallásórák utáni egyórás különfoglalkozás. Saját rajzfilmimádó gyermekemet látva kíváncsi voltam, hogy a tudatformálásban, képzeletvilágában milyen nyomot hagynak ezek a számunkra sokszor értelmetlennek látszó filmek. Kirándulni mentünk, száraz vagy megszárázható anyagokat gyűjtöttünk, amiből erdők születtek. Aztán az erdőkbe állat- és mesefigurák kerültek, majd az első mesék is napvilágot láttak. A rajzfilmek nem meghatározóak. Ami színessé teszi a gyermekek munkáit, az a magyar népmesék világa. Ezek a mesék mondatták ki, hogy egy olyan gyermeklapra is szükség van, ami főként a gyermekek munkáiért születik.

– Vannak-e visszajelzések? Hogyan fogadták a lapot?

– Nagy szeretettel fogadták. Nem akarok neveteket említeni, hiszen nem az a fontos, de el kell mondanom, hogy sok olyan személyiség méltatta kezdeményezésünket, akinek a véleménye több volt, mint biztatás; ezek a vélemények folytatást jelentettek. Az egyik nagy meglepetést egy temesvári magyar szakos tanárnő levele jelentette. A Krónikában olvasta a cikket a Dobbantóról, és úgy küldte a levelet, hogy a címet sem tudta, csak annyit, hogy Unitárius Egyházközség, Marosvásárhely. A kapcsolatfelvétel eredménye már olvasható is a most megjelent számunkban. A kétnyelvű oldalra Boston mellől, Bedfordból érkezett visszajelzés.

– És a gyerekek?

– A „szerkesztők”-nek igen nagy élmény nyomtatásban látni, olvasni munkáikat. Csillog a szemük. Az olvasók részéről pedig azt a visszajelzést kaptuk, hogy „nagyon tetszik, rendszeresen olvasni fogom”; „vajon én nem küldhetném el a rajzaimat?”, „csak ez az egy szám van belőle?”

– Egy induló lap esetében mindenképp feltevődik a kérdés: hogyan tovább?

– A „hogyan tovább” nem csak tőlünk függ. Akkor azonban, amikor egy lap csak szeretetből és nem pénzért is születik, nehéz anyagi alapot teremteni a terjesztésre. Az eladott példányok árából kizárólag a nyomdaköltséget tudjuk fedezni, de azt is csak részben. Az induláshoz a pénzt a kleinwalsertali barátaink biztosították. Ezt próbáljuk úgy forgatni, hogy az egyházközséget ne terheljük a lap anyagi gondjaival, hiszen templomot építünk, és ott most minden lejre szükség van. Többen tudnak már arról, hogy szörványvidékekre térítésmentesen szeretnők eljuttatni. A lelkesektől nemcsak a terjesztésben szeretnénk segítséget kérni, hanem abban is, hogy, – ha lehet – szabadidejükből áldozzanak egy levélnyit a Dobbantóra, írják meg véleményüket, és küldjenek gyermekeik munkáiból.

– A lap névadója Bölöni Domokos. Hogyan értelmezi ezt a nevet a lap megálmodója?

– Tetszik ez a név, hiszen a gyermekkor egy hatalmas dobantás a felnőtté válás ugródeszkáján. Hogy hogyan érkezünk meg, sok mindentől függ. Mi egy egészséges, biztos megérkezéshez szeretnénk segítséget nyújtani.

FÓRIS FERENCZI RITA

Tudósítások, hírek

■ A 2002-es év egyházi szempontból a hagyományos **püspöki fogadással** indult: január 1-én a püspöki házban **dr. Szabó Árpád** és felesége meghívására lelkészeink, az Egyházi Központ munkatársai és más meghívott vendégek együtt köszöntötték az Új esztendőt. Püspök afia köszöntőjében kiértékelte a 2001. év megvalósításait, és felvázolta 2002 előttünk álló kihívásait. **Balogh Ferenc** főgondnok üdvözölte a püspöki párt, és maga is beszédben körvonalazta az év eleji egyházi helyzetet.

■ 2002. január 1-től a következők nyertek **énekvezéri alkalmazást** egyházközségeinkbe: **Cseh Ildikó** Marosvásárhelyre, **Csiszér Katalin** Szentháromságra, **Hurubás János** Sepsiszentgyörgyre, **Ilkei Tünde** Barótra, **Nagy István** Vadadra, **Pálfi Domokos** Datkra és **Szász Angéla** Jobbágyfalvára.

■ Az Egyházi Képviselő Tanács szervezésében 2002. január 16-án az Unitárius Egyház dísztermében mutattuk be **dr. Gaal György** tanár, közíró, művelődéstörténész új könyvét, **Műzsák és erények jegyében** címmel. A könyv dolgozatokat tartalmaz Erdély és Kolozsvár unitárius múltjáról, oldalain az irodalmi, társadalmi és egyházi élet számos adata, közismert szereplője és emlékezetes mozzanata elevenedik meg. Egy példány ára 100 000 lej, megvásárolható az Egyházi Központ iratterjesztőjében.

■ Január 16-án Kolozsváron került sor Egyházunk **Testvér-egyházközségi Tanácsának** ülésére. Az egyházköri képviselők jelentésben számoltak be egyházközségeink testvéregyházi kapcsolatainak eredményeiről, és némely esetben fogyatékoságairól is. A Tanács erőfeszítései ellenére még mindig vannak testvérkapcsolat nélküli egyházközségeink, ez ügyben folyamatos próbálkozás történik az észak-amerikai Partner Church Council vezetői útján. A Tanács határozatban utasította az egyházköri képviselőket, hogy az esperesek segítségével állítsanak össze egy kimutatást az egyházközségekbe érkező külföldi tanulmányi ösztöndíjakról.

■ Erőteljes egyházi igényt sikerült megválaszolni azzal, hogy január közepén dr. Szabó Árpád püspök előszavával megjelent az **Unitárius Énekeskönyv tizenötödik kiadása**. A formailag változatlan, tartalmilag azonban több szükséges szövegmodosítással gazdagodott énekeskönyv minőségi kivitelezésű, megvásárolható az Egyházi Központ iratterjesztőjében, ára 70 000 lej.

■ Január 27-én a marosvásárhelyi unitárius egyházközség **Nagy Albert emlékkiállítását** szervezett tanácstermében, a képzőművész születésének 100. évfordulója alkalmából. A kiállítás szakmai szervezője **Irsai Zsolt** képzőművész volt, Nagy Albert örökségének egyik szakértője. A tárlaton kiállított festmények Unitárius Egyházunk tulajdonában vannak. Unitárius vonatkozásukat **dr. Szabó Árpád** püspök méltatta. A tárlat egy hónapig megtekinthető.

■ Január 30-án lelkészképesítő vizsgát tartottunk Kolozsváron, amelynek során a Lelkészképesítő Bizottság **Fekete Béla** bágyoni, **Máté Ernő** dunántúli, **Molnár Attila** székelykálai és **Tódor Csaba** homoródszentpáli gyakorló segédlelkészt alkalmasnak találta a lelkészi oklevél elnyerésére.

■ Február elejére a **Magyar igazolvány** igénylési folyama-

tában eligazítást nyújtó személyek és irodák számát az Országos Felügyelő Testület további 100 személlyel bővítette ki. Ezen személyek nevesítésére a Testület az erdélyi magyar történelmi egyházakat kérte fel. Az Unitárius Egyház a 100 helyből 9 helyet szerzett meg lelkészei számára, Torockón, Vargyason, Nagyajtán, Kövenden, Magyarorszáton, Sinfalván, Nyáradgálfalván, Nyárádszentmártonban és Magyarsáron.

■ A 2002–2003-as tanévben a Protestáns Teológiai Intézet **csendesnapjait** február 8–9-én tartottuk. Az Unitárius Fakultás hallgatói számára a központi téma a lelkészi hivatás és önképzés kérdésköreit vizsgálta meg. E területen előadást tartott **Józsa István Lajos** kökösi lelkész Hivatástudat és lelkészi szolgálat, és **Szász Ferenc** brassó-újvárosi lelkész Az önképzés jelentősége a lelkészképzésben címmel. A reggeli és esti bibliamagyarázatot ugyanők, valamint **Győrő Dávid** előadótanácsos tartották. A közös intézeti előadást **Kovács Lajos** református nevelésügyi referens mutatta be Értelmiségiek és az egyház címmel. A csendesnapok záró áhítatát **dr. Szabó Árpád** püspök végezte.

■ Az EKT elnöksége az egyházi kiadó munkatársaival való egyeztetés során véglegesítette a **2002. évi kiadói tervet**. Eszerint az állandó kiadványok közül a Keresztény Magvető folytatja a negyedévi megjelenést, lapzártá minden negyedév végén van, megjelenés a következő hónap 10-edikéig várható. Az Unitárius Közlöny kéthavonta jelenik meg, lapzártá minden második hónap 10-edike, megjelenése a hónap végéig történik. A félévente kiadott Unitárius Szószék lapzártái június 15. és október 15. A Nők Világa évente háromszor, konferenciali, karácsonyi és húsvéti számmal jelentkezik. Ez évre nézve fontos szempont volt a megjelenési határidők betartása és a terjesztésnek az egyházi szemponthoz való igazítása, hogy híveink minél időszerűbben kaphassák kézhez a kiadványokat.

■ A **kolozsvári Unitárius Kollégium tetőtérében kialakítandó Diákothon** ügyében szervezett egyházi gyűjtés még folyamatban van. A Diákothon északi szárnyát főként egyesült államokbeli és anyaországi támogatásnak köszönhetően már a 2002–2003-as tanévben sikerült használatba venni, a déli szárny kialakítása azonban még előttünk álló feladat. Egyházközségeink közösségi és híveink egyéni adományait a gyermekeink unitárius oktatását biztosító létesítmény építési költségeihez való hozzájárulásként március 31-ig várjuk az Egyházi Központba felterjeszteni.

Halottunk

Imre Domokos kőművesmester, homoródszentpáli egyházközségünk gondnoka, életének 53. évében hirtelen elhunyt. Egyházszertető, Homoródszentpál történetében nagy előjárói hagyománnyal rendelkező családból származott, tevékeny és áldozatkész hozzáállása 2000-ben a gondnoki tisztségbe emelte. Világi vezetőként megbecsülést és támogatottságot vívott ki magának nem csak a helyi közösség, de egyetemes Egyházunk Körében is. Temetésére 2002. január 3-án került sor, a temetési szertartást Tódor Csaba helyi lelkész végezte, az egyházköri nevében Kedei Mózes, a gondnoktársak nevében a vargyasi Tóth Péter búcsúzott tőle.

Emléke áldott lesz közöttünk.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY. A Keresztény Magvető melléklete.

Szerkesztő bizottság: **dr. Rezi Elek** főszerkesztő, **Kovács István** szerkesztő. Munkatársak: **Kovács Sándor**, **Czire Szabolcs**, **Győrő Dávid**.

Olvasószerkesztő: **Kürti Miklós**. Szedés: **Rezi Éva**. Kivitelezés: **Kriza János**. Készült az UNITÁRIUS EGYHÁZ nyomdájában.

Lapzártá minden második hónap 10.-edike. Címünk: 3400 Cluj, B-dul 21 Decembrie nr. 9. Tel/fax: (064) 193236, 195927.

E-mail: krizajan@unitarian.dntcj.ro; kovacsistvan@unitarian.dntcj.ro